

SOCIALEZEKERHEIDS- WETGEVING

Anw	AOW	TW	WW	RPETZ	Wajong	WAO	WIA	ZW	BW
Export	WSW	IOW	IOAZ	IOAW	Part. wet	WMO 2015	WLZ	ZVW	AKW
					Register	Vo 883/04	Awb	Wfsv	SUWI

SOCIALEZEKERHEIDS- WETGEVING 2024

samenstelling en inleiding

MR. P.S. FLUIT

39e druk

 Wolters Kluwer

Deventer - 2024

Volledige citeerwijze: P.S. Fluit, Socialezekerheidswetgeving, Deventer: Wolters Kluwer 2024

Omslagontwerp: Hans Roenhorst, www.h2rplus.nl

Vormgeving binnenwerk: Bert Arts bNO

ISBN 978 90 13 17503 5
NUR 825-512

© 2024, Wolters Kluwer, Deventer

Alle rechten in deze uitgave zijn voorbehouden aan Wolters Kluwer Nederland B.V. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wolters Kluwer Nederland B.V.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16h t/m 16m Auteurswet jo. Besluit van 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl).

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en Wolters Kluwer Nederland B.V. geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor gevolgen hiervan.

Op alle aanbiedingen en overeenkomsten van Wolters Kluwer Nederland B.V. zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden van Wolters Kluwer Nederland B.V. U kunt deze raadplegen via: www.wolterskluwer.nl/algemene-voorwaarden.

Indien Wolters Kluwer Nederland B.V. persoonsgegevens verkrijgt is daarop het privacybeleid van Wolters Kluwer Nederland B.V. van toepassing. Dit is raadpleegbaar via www.wolterskluwer.nl/privacy-cookies.

Zie de inhoud van deze uitgave ook op:
wolterskluwer.com/nl-nl/solutions/inview/

InView

VOORWOORD

Bij de eerste druk

Voor het eerst verschijnt hierbij een pocketuitgave met de belangrijkste socialezekerheidswetten en uitvoeringsbesluiten. Tot nu toe was men aangewezen op losbladige uitgaven, terwijl ook de pocketeditie Arbeidswetgeving enkele socialezekerheidsregelingen bevat. Deze uitgave is een teken van het grote belang en de toenemende verzelfstandiging van het sociaalzekerheidsrecht. Gegeven het grote aantal socialezekerheidsregelingen aan de ene kant en de eisen met betrekking tot omvang en prijs aan de andere, is het duidelijk dat slechts een selectie uit het totaal van de regelingen kon worden opgenomen. Uit de reacties van de gebruikers moge blijken of de selectie een verantwoorde is geweest. De regelingen zijn zoveel mogelijk integraal afgedrukt. De uitgave richt zich met name op het onderwijs en kan daar in combinatie met de 'Uitspraken sociale verzekering' worden gebruikt. Te verwachten valt echter dat de verzameling regelingen ook elders, bijvoorbeeld in de rechtshulpverlening of bij uitvoeringsorganen sociale verzekering, nuttig zal blijken te zijn. De bundel werd samengesteld en van een inleiding voorzien door prof. mr. F.M. Noordam, bijzonder hoogleraar sociaal zekerheidsrecht aan de Juridische Faculteit van de Rijksuniversiteit te Groningen en L. Ophikens, oud-voorzitter van de (voormalige) Raad van Arbeid te Amsterdam.

Bij de negenendertigste druk

Deze uitgave is geactualiseerd naar de stand van de wetgeving op 1 januari 2024. Er is het afgelopen jaar het nodige veranderd in de regelgeving. Veel regelingen zijn inhoudelijk gewijzigd. De bundel is een selectie van de belangrijkste regelingen. Om te voorkomen dat de bundel te dik wordt, zijn diverse nadere regelingen en beleidsregels online vermeld. Een overzicht van de regelingen die online zijn opgenomen is te vinden in deze bundel op de pagina na 'Overzicht premiebedragen per 1 januari 2024'. Om gratis gebruik te maken kunt u zich registreren voor de online versie via de link: www.wolterskluwer.nl/socialezekerheidswetgeving/registreren. In de bundel is een inleiding opgenomen waarin de sociale zekerheid in vogelvlucht wordt behandeld. In de inleiding wordt ook ingegaan op nieuwe ontwikkelingen. De datum genoemd in de aanhef van de regelingen verwijst naar de datum waarop de laatste wijziging heeft plaatsgevonden.

Mr. P.S. Fluit

ALFABETISCH OVERZICHT VAN DE OPGENOMEN REGELINGEN

Aanwijzing sociale zekerheidsfraude (2023A003) (13.11)
Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten (2.3)
Algemene Kinderbijslagwet (10.1)
Algemene nabestaandenwet (9.1)
Algemene Ouderdomswet (8.1)
Algemene wet bestuursrecht (17.1)
Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (2.4)
Bekendmaking landen op grond van de Wet beperking export uitkeringen 2003 (14.1)
Bekendmaking landen waarin niet langer recht bestaat op een socialeverzekeringsuitkering (14.2)
Beleidsregel boete werknemer 2017 (13.2)
Beleidsregel elektronische communicatie UWV (15.4)
Beleidsregel maatregelen UWV (13.4)
Beleidsregel terug- en invordering (13.6)
Beleidsregel uurloonschatting 2008 (4.12)
Beleidsregels arbeidsinschakeling gedeeltelijk arbeidsgeschikten (5.4)
Beleidsregels scholing UWV 2021 (5.8)
Beleidsregels schorsing, opschorting, intrekking en herziening uitkeringen 2006 (13.5)
Beleidsregels toepassing artikelen 24 en 27 WW 2006 (6.4)
Beleidsregels UWV gebruik polisgegevens 2018 (15.5)
Beleidsregels voorschotverstrekking WW 2015 (6.10)
Beroepswet (17.3)
Besluit aanwijzing gevallen waarin arbeidsverhouding als dienstbetrekking wordt beschouwd (3.2)
Besluit aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998 (2.2)
Besluit advisering beschut werk (12.4)
Besluit beslagvrije voet (13.9)
Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (12.7)
Besluit garantiebedrag Wajong (4.10)
Besluit gedifferentieerde premie Whk 2024 (16.4)
Besluit gelijkstelling vreemdelingen Participatiewet, IOAW en IOAZ (12.8)
Besluit inkomensondersteuning AOW-ers (8.2)
Besluit langdurige zorg (11.5)
Besluit loondagen Werkloosheidswet en Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (3.6)
Besluit loonkostensubsidie en minimumbedragen studietoelage Participatiewet 2021 (12.2)
Besluit nadere regeling verlies van arbeidsuren (6.3)
Besluit ontheffing verplichtingen sociale zekerheidswetten (5.10)
Besluit passende arbeid WW en ZW (3.5)
Besluit proceskosten bestuursrecht (17.2)
Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW (8.3)
Besluit sollicitatieplicht werknemers WW en IOW 2012 (6.5)
Besluit SUWI (15.2)
Besluit taaltoets Participatiewet (12.6)
Besluit tegemoetkoming Anw-ers (9.2)
Besluit uitbreiding en beperking kring ingezetenen Wajong (4.8)
Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 (2.1)
Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden werknemersverzekeringen 1990 (3.1)
Besluit uitbreiding kring studerende Wajong (4.9)
Besluit uitvoering kinderbijslag (10.2)
Besluit Wfsv (16.2)
Besluit zorgverzekering (11.2)
Boetebesluit socialezekerheidswetten (13.1)
Burgerlijk Wetboek (1.1)
Dagloonbesluit werknemersverzekeringen (3.7)
Europees Sociaal Handvest (herzien) (18.7)
Faillissementswet (1.2)
Gelijkstellingsregeling arbeidsuren (3.4)
Grondwet (19.1)
Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (18.8)

Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (18.2)
Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (18.3)
Invoeringswet nieuwe en gewijzigde arbeidsongeschiktheidsregelingen (4.5)
Klachtenreglement UWV 2009 (17.6)
Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten (13.3)
Participatiewet (12.1)
Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (18.5)
Protocol nr. 12 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (18.6)
Regeling aanwijzing directeur-grotaandeelhouder 2016 (3.3)
Regeling beleidsregels beoordelingskader poortwachter (5.3)
Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen (10.4)
Regeling inzage- en correctierecht UWV 2018 (17.5)
Regeling langdurige zorg (11.6)
Regeling loonkostensubsidie Participatiewet 2021 (12.3)
Regeling onwerkbaar weer (6.2)
Regeling procesgang eerste en tweede ziektejaar (5.1)
Regeling procesgang eerste en tweede ziektejaar voor vangnetter zonder werkgever (5.2)
Regeling procesgang vangnetters gemeentelijke doelgroep Participatiewet (12.5)
Regeling SUWI (15.3)
Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen (13.7)
Regeling uitvoering dubbele kinderbijslag bij intensieve zorg (10.3)
Regeling uitzondering inlichtingenplicht (15.6)
Regeling vrijstelling verplichtingen sociale zekerheidswetten (5.9)
Regeling vrijwilligerswerk in de WW (6.8)
Regeling Wfsv (16.3)
Regeling woonlandbeginsel in de sociale zekerheid 2012 (14.3)
Reglement behandeling bezwaarschriften UWV 2024 (17.4)
Reïntegratiebesluit (5.5)
Reïntegratieregeling (5.6)
Richtlijn 2006/54/EG betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking) (18.12)
Richtlijn 2008/94/EG betreffende de bescherming van de werknemers bij insolventie van de werkgever (18.11)
Richtlijn 79/7/EEG betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van sociale zekerheid (18.10)
Richtlijn 98/49/EG betreffende de bescherming van de rechten op aanvullend pensioen van werknemers en zelfstandigen die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (18.13)
Richtlijn voor strafvordering sociale zekerheidsfraude (2016R002) (13.12)
Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten (4.11)
Scholingsregeling WW (6.6)
Tijdelijk besluit experiment bredere inzet re-integratie-instrumenten (5.7)
Toeslagenwet (7.1)
Uitbreiding kring verzekerden Ziektewet, WAO en Wet WIA (4.6)
Uitkeringsreglement WW 2015 (6.9)
Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (11.8)
Uitvoeringsregeling Wmo 2015 (11.9)
Universele verklaring van de rechten van de mens (18.1)
Vakantieregeling WW en IOW (6.7)
Verdrag betreffende de werking van de Europese Gemeenschap (18.9)
Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (18.4)
Verordening (EG) Nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (18.14)
Verordening (EG) Nr. 987/2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (18.15)
Verordening (EU) Nr. 1231/2010 tot uitbreiding van Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009 tot onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze verordeningen vallen (18.16)
Verordening (EU) Nr. 492/2011 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie (18.17)
Vreemdelingenwet 2000 (19.2)
Werkloosheidswet (6.1)
Wet arbeid en zorg (10.6)
Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (4.7)

Wet financiering sociale verzekeringen (16.1)
Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (12.10)
Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (12.9)
Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (12.11)
Wet langdurige zorg (11.4)
Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (11.7)
Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (4.4)
Wet op de loonbelasting 1964 (16.5)
Wet op de zorgtoeslag (11.3)
Wet op het kindgebonden budget (10.5)
Wet sociale werkvoorziening (12.12)
Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (15.1)
Wet tegemoetkoming loondomein (5.11)
Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (4.3)
Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (13.8)
Wetboek van Strafrecht (13.10)
Ziekengeldreglement 2017 (4.2)
Ziektewet (4.1)
Zorgverzekeringswet (11.1)

INHOUDSOPGAVE

1.	<i>Arbeid</i>	1
1.1	Burgerlijk Wetboek Boek 7 (Uittreksel)	3
1.2	Faillissementswet (Uittreksel)	7
2.	<i>Sociale zekerheid - algemeen</i>	9
2.1	Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999	11
2.2	Besluit aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998	23
2.3	Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten	27
2.4	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen	43
3.	<i>Werknemersverzekeringen algemeen</i>	63
3.1	Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden werknemersverzekeringen 1990	65
3.2	Besluit aanwijzing gevallen waarin arbeidsverhouding als dienstbetrekking wordt beschouwd	71
3.3	Regeling aanwijzing directeur-grootaandeelhouder 2016	75
3.4	Gelijkstellingsregeling arbeidsuren	77
3.5	Besluit passende arbeid WW en ZW	79
3.6	Besluit loondagen Werkloosheidswet en Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen	81
3.7	Dagloonbesluit werknemersverzekeringen	83
4.	<i>Ziekte en arbeidsongeschiktheid</i>	99
4.1	Ziektewet	101
4.2	Ziekengeldreglement 2017	145
4.3	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen	149
4.4	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering	195
4.5	Invoeringswet nieuwe en gewijzigde arbeidsongeschiktheidsregelingen (Uittreksel)	233
4.6	Uitbreiding kring verzekerden ZW, WAO en WIA	243
4.7	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten	245
4.8	Besluit uitbreiding en beperking kring ingezetenen Wajong	289
4.9	Besluit uitbreiding kring studerende Wajong	291
4.10	Besluit garantiebedrag Wajong	293
4.11	Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten	295
4.12	Beleidsregel uurloonschatting 2008	305
5.	<i>Re-integratie(verplichtingen)</i>	307
5.1	Regeling procesgang eerste en tweede ziektejaar	309
5.2	Regeling procesgang eerste en tweede ziektejaar voor vangnetters zonder werkgever	311
5.3	Regeling beleidsregels beoordelingskader poortwachter	313
5.4	Beleidsregels arbeidsinschakeling gedeeltelijk arbeidsgeschikten	331
5.5	Reïntegratiebesluit	335
5.6	Reïntegratieregeling	343
5.7	Tijdelijk besluit experiment bredere inzet re-integratie-instrumenten	347
5.8	Beleidsregels Scholing UWV 2021	349
5.9	Regeling vrijstelling verplichtingen sociale zekerheidswetten	351
5.10	Besluit ontheffing verplichtingen sociale zekerheidswetten	355
5.11	Wet tegemoetkomingen loondomein	359
6.	<i>Werkloosheid</i>	369
6.1	Werkloosheidswet	371
6.2	Regeling onwerkbaar weer	407
6.3	Besluit nadere regeling verlies van arbeidsuren	409
6.4	Beleidsregels toepassing artikelen 24 en 27 WW 2006	411
6.5	Besluit sollicitatieplicht werknemers WW en IOW 2012	417
6.6	Scholingsregeling WW	421
6.7	Vakantieregeling WW en IOW	423

6.8	Regeling vrijwilligerswerk in de WW	425
6.9	Uitkeringsreglement WW 2015	427
6.10	Beleidsregels voorschotverstrekking WW 2015	431
7.	<i>Toeslagen</i>	433
7.1	Toeslagenwet	435
8.	<i>Ouderdom</i>	449
8.1	Algemene Ouderdomswet	451
8.2	Besluit inkomensondersteuning AOW-ers	471
8.3	Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW	473
9.	<i>Overlijden</i>	477
9.1	Algemene nabestaandenwet	479
9.2	Besluit tegemoetkoming Anw-ers	505
10.	<i>Verzorgen kinderen</i>	507
10.1	Algemene Kinderbijslagwet	509
10.2	Besluit uitvoering kinderbijslag	523
10.3	Regeling uitvoering dubbele kinderbijslag bij intensieve zorg	527
10.4	Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen	529
10.5	Wet op het kindgebonden budget	531
10.6	Wet arbeid en zorg	535
11.	<i>Ziektekosten en maatschappelijke ondersteuning</i>	557
11.1	Zorgverzekeringswet	559
11.2	Besluit zorgverzekering	597
11.3	Wet op de zorgtoeslag	615
11.4	Wet langdurige zorg	617
11.5	Besluit langdurige zorg (Uittreksel)	651
11.6	Regeling langdurige zorg	669
11.7	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015	699
11.8	Uitvoeringsbesluit Wmo 2015	731
11.9	Uitvoeringsregeling Wmo 2015	747
12.	<i>Behoeftigheid en werk(voorziening)</i>	759
12.1	Participatiewet	761
12.2	Besluit loonkostensubsidie en minimumbedragen studietoelage Participatiewet 2021	813
12.3	Regeling loonkostensubsidie Participatiewet 2021	817
12.4	Besluit advisering beschut werk	819
12.5	Regeling procesgang vangnetters gemeentelijke doelgroep Participatiewet	821
12.6	Besluit taaltoets Participatiewet	823
12.7	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004	825
12.8	Besluit gelijkstelling vreemdelingen Participatiewet, IOAW en IOAZ	837
12.9	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	839
12.10	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen	859
12.11	Wet inkomensvoorziening oudere werklozen	879
12.12	Wet sociale werkvoorziening	893
13.	<i>Sancties en terugvordering</i>	899
13.1	Boetebesluit socialezekerheidswetten	901
13.2	Beleidsregel boete werknemer 2017	905
13.3	Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten	909
13.4	Beleidsregel maatregelen UWV	915
13.5	Beleidsregels schorsing, opschorting, intrekking en herziening uitkeringen 2006	919
13.6	Beleidsregel terug- en invordering	921
13.7	Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen	929
13.8	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Uittreksel)	933

13.9	Besluit beslagvrije voet	943
13.10	Wetboek van Strafrecht (Uittreksel)	947
13.11	Aanwijzing sociale zekerheidsfraude (2023A003)	951
13.12	Richtlijn voor strafvordering sociale zekerheidsfraude (2016R002)	955
14.	<i>Export uitkeringen</i>	957
14.1	Bekendmaking landen op grond van de Wet beperking export uitkeringen 2003	959
14.2	Bekendmaking landen waarin niet langer recht bestaat op een socialeverzekeringsuitkering	967
14.3	Regeling woonlandbeginsel in de sociale zekerheid 2012	969
15.	<i>Uitvoering sociale verzekeringen</i>	975
15.1	Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen	977
15.2	Besluit SUWI	1007
15.3	Regeling SUWI	1031
15.4	Beleidsregel elektronische communicatie UWV	1045
15.5	Beleidsregels UWV gebruik polisgegevens 2018	1047
15.6	Regeling uitzondering inlichtingenplicht	1049
16.	<i>Financiering sociale verzekeringen</i>	1053
16.1	Wet financiering sociale verzekeringen	1055
16.2	Besluit Wfsv	1089
16.3	Regeling Wfsv	1107
16.4	Besluit gedifferentieerde premie Whk 2024	1129
16.5	Wet op de loonbelasting 1964 (Uittreksel)	1131
17.	<i>Rechtsbescherming</i>	1143
17.1	Algemene wet bestuursrecht (Uittreksel)	1145
17.2	Besluit proceskosten bestuursrecht	1213
17.3	Beroepswet	1217
17.4	Reglement behandeling bezwaarschriften UWV 2024	1219
17.5	Regeling inzage- en correctierecht UWV 2018	1225
17.6	Klachtenreglement UWV 2009	1229
18.	<i>Internationaal</i>	1233
18.1	Universele verklaring van de rechten van de mens (Uittreksel)	1235
18.2	Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (Uittreksel)	1237
18.3	Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (Uittreksel)	1239
18.4	Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Uittreksel)	1241
18.5	Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Uittreksel)	1243
18.6	Protocol nr. 12 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Uittreksel)	1245
18.7	Europees Sociaal Handvest (herzien) (Uittreksel)	1247
18.8	Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (Uittreksel)	1251
18.9	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (Uittreksel)	1255
18.10	Richtlijn 79/7/EEG betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid	1269
18.11	Richtlijn 2008/94/EG betreffende de bescherming van de werknemers bij insolventie van de werkgever	1271
18.12	Richtlijn 2006/54/EG betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking)	1277
18.13	Richtlijn 98/49/EG betreffende de bescherming van de rechten op aanvullend pensioen van werknemers en zelfstandigen die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen	1291
18.14	Verordening (EG) Nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (Uittreksel)	1295

18.15	Verordening (EG) Nr. 987/2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de sociale-zekerheidsstelsels	1333
18.16	Verordening (EU) Nr. 1231/2010 tot uitbreiding van Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009 tot onderdanen van derde landen die enkel door hun nationaliteit nog niet onder deze verordeningen vallen	1369
18.17	Verordening (EU) Nr. 492/2011 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie (Uittreksel)	1373
19.	<i>Diversen</i>	1375
19.1	Grondwet (Uittreksel)	1377
19.2	Vreemdelingenwet 2000 (Uittreksel)	1379
	Alfabetisch register	1389

INLEIDING

Sociale zekerheid en socialezekerheidsrecht

De term sociale zekerheid wordt gebruikt ter aanduiding van een bepaald verschijnsel, inkomensbescherming in ruime zin, waarvoor in onze verzorgingsmaatschappij een collectieve verantwoordelijkheid wordt aanvaard. Deze verantwoordelijkheid rust met name op de overheid: sociale zekerheid is evenals bijvoorbeeld defensie, onderwijs en justitie een object van overheidszorg. Behalve de overheid zijn bij de zorg voor de sociale zekerheid echter ook anderen betrokken: de burgers zelf, het georganiseerde bedrijfsleven, individuele werkgevers, particuliere verzekeringsmaatschappijen, het gezin, etc.

Bij sociale zekerheid gaat het in wezen om de bescherming van de bestaanszekerheid van de burgers, die hun inkomen, de basis van hun bestaanszekerheid, door bepaalde sociale risico's (arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, enz.) hebben zien wegvallen of van wie het inkomen onvoldoende is om daaruit bepaalde kosten (bijv. van medische aard) te bestrijden, dan wel van wie het inkomen beneden het niveau van het sociaal minimum blijft. Over dit economische begrip sociale zekerheid bestaat in belangrijke mate overeenstemming. Sommigen evenwel rekken het begrip verder op en brengen er ook verschijnselen als welzijn en maatschappelijke geborgenheid onder.

Sociale zekerheid wordt hier gekoppeld aan het verschijnsel inkomensbescherming. Dat gebeurt terecht. In de sociale zekerheid lag het accent van oudsher op het waarborgen van het inkomen. Het daarbij passende beeld was dat van de sociale zekerheid als uitkeringsfabriek. De laatste tien, vijftien jaar evenwel is het brandpunt binnen de sociale zekerheid verschoven naar activering en re-integratie. De burger behoort door deelneming aan het arbeidsproces zelf in zijn inkomen te voorzien. Indien hij niet in staat is op eigen kracht een plaats in het arbeidsproces te verwerven of te behouden, springt de sociale zekerheid bij met participatiebevorderende maatregelen (scholing, subsidies, etc.). Werk is een betere weg naar bestaanszekerheid dan een uitkering. Een uitkering is in wezen niet meer dan een second best-oplossing.

Het socialezekerheidsrecht is het geheel van rechtsregels dat betrekking heeft op het verschaffen van bestaanszekerheid. Het is als bestuursrecht te kwalificeren. Sociale zekerheid is hier immers opgevat als een object van overheidszorg en het bestuursrecht is het juridisch instrumentarium van de overheid die zich in onze sociale rechtsstaat actief met de samenleving bemoeit. Het socialezekerheidsrecht behoort met het arbeidsrechtelijke bestuursrecht (het recht m.b.t. de loonbeheersing, ontslagbescherming, arbeidsomstandigheden etc.) tot het sociaal bestuursrecht. Het socialezekerheidsrecht is een verzameling van rechtsnormen die niet alle hetzelfde karakter hebben. Het merendeel daarvan is, gelet op het aspect van de inkomensbescherming, als garantierecht te beschouwen. Naast dit als het materiële socialezekerheidsrecht te kwalificeren garantierecht staan de normen met een meer formeelrechtelijk karakter: sanctierecht, organisatierecht en rechtsbeschermingsrecht.

De socialezekerheidsregelingen pleegt men te onderscheiden in sociale verzekeringen en sociale voorzieningen. Tot de sociale verzekeringen rekent men de Ziektewet (ZW), de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA), de Werkloosheidswet (WW), de Zorgverzekeringswet (ZVW), de Wet langdurige zorg (WLZ), de Algemene Ouderdomswet (AOW) en de Algemene nabestaandenwet (ANW). Tot de sociale voorzieningen behoren de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong), de Algemene Kinderbijslagwet (AKW), de Toeslagenwet (TW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW), de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO 2015).

Het onderscheid tussen deze twee typen van socialezekerheidsregelingen houdt geen verband met een verschil in functie (via beide soorten regelingen worden inkomensbeschermende voorzieningen verstrekt, waarop de belanghebbenden aanspraak kunnen maken), maar – vooral – met de wijze van bekostiging van deze voorzieningen. De sociale verzekeringen worden in hoofdzaak buiten de overheidsbegroting om gefinancierd uit premiebijdragen, betaald door of voor belanghebbenden. Sommige sociale verzekeringen (o.a. de AOW en de ZVW) kennen een overheidsbijdrage. De premies en de overheidsbijdragen worden gestort in de voor de verschillende

socialeverzekeringsregelingen bestaande kassen en fondsen. De sociale voorzieningen worden daarentegen geheel uit de algemene middelen bekostigd.

Voor de goede orde merk ik nog op dat over de karakterisering van de AKW niet eensluidend wordt gedacht. Ondanks het feit dat deze regeling uit de algemene middelen wordt gefinancierd, zijn sommigen van mening dat de AKW tot de sociale verzekeringen behoort. De personele werkingssfeer is bijvoorbeeld nagenoeg gelijk aan die van de AOW, een sociale verzekering. Verder wordt de AKW uitgevoerd door hetzelfde uitvoeringsorgaan dat belast is met de uitvoering van de AOW.

Aan de sociale voorzieningen wordt vaak een ten opzichte van de sociale verzekeringen complementaire functie toegeschreven: waar de sociale verzekeringen geen voorziening meer bieden of deze onvoldoende is, springen de sociale voorzieningen bij. Als voorbeeld kan worden gewezen op de TW. Ingevolge deze wet wordt het uitkeringsniveau van een aantal socialeverzekeringsregelingen tot het sociaal minimum aangevuld. Een ander voorbeeld is de Participatiewet. Ingevolge art. 15 Participatiewet geldt dat bijstandsverlening in beginsel is uitgesloten als er 'een voorliggende voorziening' is. De rol van de sociale voorzieningen wordt echter enigszins miskend, wanneer men deze uitsluitend als een aanvullende ziet. Voor veel mensen vervullen de sociale voorzieningen een zelfstandige functie. Dit geldt bijvoorbeeld voor werkloze schoolverlaters en gescheiden vrouwen in de bijstand. Deze categorieën hebben geen toegang tot het socialeverzekeringscircuit. Zij kunnen echter wel een beroep doen op de Participatiewet. Ook kan bijvoorbeeld gewezen worden op de jonggehandicapte die is aangewezen op een uitkering op grond van de Wet Wajong.

Constitutionele en internationale aspecten

In onze nationale gemeenschap is sociale zekerheid een uiterst belangrijk verschijnsel. Het grote belang van de sociale zekerheid wordt onderstreept door art. 20 Grondwet. Voor 1983 bevatte de Grondwet slechts een opdracht aan de overheid om zich met de armenzorg (bijstand) in te laten. Art. 20 gaat veel verder. Uit deze bepaling kan een drietal sociale grondrechten worden gedistilleerd: een recht op bestaanszekerheid, op sociale zekerheid en op bijstand. Met bijstand wordt het recht bedoeld, dat in de Participatiewet is geregeld. Het begrip sociale zekerheid is niet erg duidelijk. Uit de wordingsgeschiedenis van de bepaling zou men kunnen opmaken, dat sociale zekerheid in beperkte zin moet worden opgevat, namelijk als sociale verzekeringen. Dat de sociale voorzieningen (exclusief de bijstand) er buiten zouden vallen, is echter niet erg waarschijnlijk. Het recht op bestaanszekerheid omvat meer dan alleen de rechten op sociale zekerheid en bijstand. Onder de activiteiten van de overheid, gericht op het realiseren van het recht op bestaanszekerheid, moeten namelijk ook worden begrepen het beleid met betrekking tot het vaststellen van een minimumloon en het algemeen economische beleid. Terzijde, het zal duidelijk zijn dat de in art. 20 Grondwet gebruikte terminologie enigszins afwijkt van die welke in de vorige paragraaf werd gehanteerd: binnen de sociale zekerheid bestaat nog geen standaardterminologie.

Voor de goede orde wijs ik erop dat voor de sociale zekerheid naast art. 20 ook art. 22, eerste lid, Grondwet van belang is. In deze bepaling is het grondrecht op gezondheidszorg geregeld. De ZVW en de WLZ zijn (mede) op dit grondrecht gebaseerd.

Sociale zekerheid is geen uniek Nederlands fenomeen, men treft het in de meeste landen van de wereld aan. Opvallend daarbij is de zeer uiteenlopende graad van ontwikkeling van de socialezekerheidsstelsels. Zoals op zoveel terreinen bestaat ook hier een grote afstand tussen de geïndustrialiseerde wereld en de ontwikkelingslanden.

Het wereldwijde belang van de sociale zekerheid wordt in juridisch opzicht geaccentueerd door het opnemen van het recht op sociale zekerheid en/of bijstand in een aantal internationale teksten en verdragen met een fundamenteel, grondrechtelijk, karakter. Voorbeelden zijn art. 9 van het Internationaal verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en art. 12 van het Europees Sociaal Handvest. Ook in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (EU) komt een recht op sociale zekerheid en sociale bijstand voor (art. 34). Dit Handvest is echter niet opgenomen in het Verdrag van Lissabon. In het Verdrag van Lissabon wordt wel verwezen naar het Handvest. De Europese Instellingen zijn door deze verwijzing verplicht om de rechten die zijn opgesomd in het Handvest te waarborgen. Hiernaast staan verdragen die coördinatie van de verschillende nationale stelsels beogen. De noodzaak tot coördinatie houdt met name verband met het verschijnsel van migratie van werknemers en zelfstandigen van het ene land naar het andere en met het grensoverschrijdende verkeer. De nationale stelsels zijn in beginsel territoriaal geïntendeerd. Coördinatie gaat et verlies van opgebouwde uitkeringsrechten tegen, maakt export van uitkeringen mogelijk, dwingt tot gelijke behandeling van vreemdelin-

gen en eigen onderdanen, etc. Een voorbeeld van een regeling met een coördinerend karakter is Verordening (EEG) nr. 883/2004 (Vo. 883/2004) betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen.

Internationale en supranationale regelingen stimuleren tot aanpassing van de nationale wetgeving. Van grote betekenis is (geweest) de Richtlijn 79/7/EEG van de Raad van de EG van 19 december 1978. Ingevolge deze Richtlijn moest de Nederlandse wetgeving op het terrein van de sociale zekerheid voor eind december 1984 ontdaan zijn van bepalingen, waarin onderscheid werd gemaakt tussen mannen en vrouwen. Deze verplichting had niet alleen betrekking op directe maar ook op indirecte discriminatie. Bij directe discriminatie gaat het om het maken van onderscheid volgens een criterium dat bij de sekse van de rechthebbenden of bijdrageplichtigen aanknoopt. Indirecte discriminatie houdt een, gelet op het criterium, formeel gelijke behandeling in. In zijn effect evenwel is sprake van een ongelijke behandeling. Het bekendste voorbeeld is het toekennen van uitkeringen uitsluitend aan kostwinners, een op zich seksneutraal criterium, hetgeen echter in de praktijk tot gevolg heeft dat vrouwen ten opzichte van mannen in een nadelige positie verkeren, omdat zij in ons arbeidsbestel onder de kostwinners onderverteenwoordigd zijn.

In dit verband moet ook art. 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van de Verenigde Naties worden genoemd. Dit artikel, dat een algemeen geformuleerd gelijke-behandelingsbeginsel bevat, heeft een zeer belangrijke rol gespeeld bij het zuiveren van de socialezekerheidswetgeving van discriminatoire bepalingen. Het artikel heeft rechtstreekse werking. Dit houdt in dat het in de Nederlandse rechtsorde als objectief recht functioneert. Belanghebbenden kunnen er zich derhalve voor de rechter op beroepen.

Personele werkingssfeer

Het is gebruikelijk om de socialeverzekeringsregelingen qua personele werkingssfeer (doelgroep) te verdelen in werknemersverzekeringen en volksverzekeringen. De werknemersverzekeringen (ZW, WAO, Wet WIA, WW) hebben betrekking op degenen, die in dienstbetrekking werkzaam zijn; de volksverzekeringen (AOW, ANW, WLZ, ZVW) omvatten alle ingezetenen. Het begrip dienstbetrekking is wat ruimer dan het verwante begrip arbeidsovereenkomst uit het Burgerlijk Wetboek (BW). Zo worden bijvoorbeeld ook kleine aannemers van werk en bepaalde thuiswerkers geacht in dienstbetrekking werkzaam te zijn. Met 'dienstbetrekking' wordt zowel de dienstbetrekking van werknemers in de particuliere sector als van die in de collectieve sector bedoeld. De zojuist gemaakte tweedeling in werknemersverzekeringen en volksverzekeringen is niet helemaal 'dekkend'. De op 1 januari 1998 in werking getreden (en inmiddels weer afgesloten) WAZ was een verzekering voor zelfstandigen.

In feite gaat het dus om regelingen met een algemene personele werkingssfeer en regelingen die zich tot een of meer specifieke doelgroepen beperken: algemene regelingen tegenover categoriale regelingen.

Deze tweedeling vindt men ook terug bij de sociale voorzieningen. De Participatiewet is een algemene regeling, die zich op Nederlanders hier te lande richt; de IOW bijvoorbeeld is een categoriale regeling, immers beperkt tot oudere werkloze werknemers. Behoort men tot de personele werkingssfeer dan is men potentieel prestatiegerechtigd. Dit betekent dat men, indien aan de overige voorwaarden is voldaan, aanspraak kan maken op de in de betreffende regeling voorziene prestaties.

Een van die voorwaarden is dat het sociale risico (zie hierna) is ingetreden. Maar er bestaan nog allerlei andere voorwaarden. Voor de ZW is in beginsel van belang dat men geen recht op doorbetaling van loon tegenover de werkgever heeft. Is dat wel het geval, dan wordt, behoudens in enkele bijzondere situaties, geen ziekengeld uitgekeerd. Voor de WW is vereist dat men een bepaalde band met het arbeidsproces heeft. Iedere socialezekerheidsregeling kent haar eigen voorwaarden.

De juridische aanknopingspunten voor het bepalen van de werkingssfeer van een socialezekerheidswet (begrippen als werknemer en ingezetene) zijn vaak 'gelaagd' geregeld. Daarmee wordt bedoeld dat de grondslag van de regeling in de wetten zelf is neergelegd, maar dat de nadere of afwijkende regelingen in uitvoeringsbesluiten te vinden zijn.

Risico's

Via de socialezekerheidsregelingen wordt een voorziening geboden tegen de gevolgen (in de inkomenssfeer) van een groot aantal sociale risico's. Deze verscheidenheid is samen met onder andere de hoogte en de duur van de prestaties een bewijs van de relatief hoge kwaliteit van ons stelsel van sociale zekerheid. De voornaamste risico's zijn:

- a. arbeidsongeschiktheid;

- b. werkloosheid;
- c. ouderdom;
- d. overlijden van de kostwinner;
- e. verzorgen en onderhouden van kinderen;
- f. ziektekosten;
- g. behoefteigheid.

Deze catalogus van risico's komt in belangrijke mate overeen met hetgeen op dit punt in enigszins vergelijkbare andere landen geregeld is. Over de (minimaal) te dekken risico's is internationaal in de loop der tijden consensus ontstaan. Zie art. 3, eerste lid, Vo. 883/2004. In de EG-verordening komt een standaardreeks van sociale risico's voor.

Gelijke of verwante risico's worden soms via verschillende regelingen gedekt. Dit doet wellicht wat chaotisch aan, maar is op zich wel verklaarbaar. Als voorbeeld diene het risico arbeidsongeschiktheid, dat in de ZW, de WAO, de Wet WIA en de Wajong wordt geregeld. De ZW biedt een voorziening in geval van kortdurende arbeidsongeschiktheid, de andere regelingen richten zich op de gevolgen van langer durende arbeidsongeschiktheid.

Behalve bij de hier genoemde 'traditionele' risico's speelt de sociale zekerheid in toenemende mate een rol bij de opvang van de financiële gevolgen van 'nieuwe' risico's. Een voorbeeld is het risico van inkomensderving als gevolg van het niet kunnen combineren van arbeid en zorgtaken.

Ad a. Arbeidsongeschiktheid

Wat de sociale verzekeringen betreft is dit het eerste risico in verband waarmee een voorziening werd getroffen: de Ongevallenwet van 1901 voorzag in uitkeringen (en geneeskundige voorzieningen) bij arbeidsongeschiktheid als gevolg van een bedrijfsongeval. Dat steeds de term arbeidsongeschiktheid wordt gebruikt, betekent niet dat daar ook altijd een zelfde begrip achter schuilgaat. In de WAO, de Wet WIA en de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) gaat het om de uiteindelijk economische vraag in hoeverre men met zijn medische beperkingen nog in staat is om met algemeen geaccepteerde arbeid – een ruimer begrip dan de eigen arbeid – inkomsten te verwerven. In de ZW staat in eerste instantie de (medische) vraag centraal of men al dan niet in staat is om de eigen arbeid te verrichten. Het economisch criterium geldt echter sinds 1 januari 2013 na het eerste ziektejaar ook voor de ZW-verzekerden zonder werkgever: er moet een verlies van verdien capaciteit zijn van tenminste 35%.

De Wajong staat vanaf 1 januari 2015 alleen nog open voor mensen die duurzaam niet beschikbaar over mogelijkheden tot arbeidsparticipatie.

Ad b. Werkloosheid

Werkloosheid, het primair in de WW gedekte sociale risico, is te omschrijven als de situatie waarin men een gedeelte van zijn arbeidsuren heeft verloren. Van een urenverlies is sprake als betrokkene loonverlies lijdt over die uren. Een belangrijk aspect van werkloosheid is voorts dat men beschikbaar moet zijn voor de arbeidsmarkt (art. 16 WW). De WW kent tevens voorzieningen voor werklozen die proberen terug te keren naar het arbeidsproces (scholing met behoud van uitkering, werken op proef met behoud van uitkering). Ook hier moet de Participatiewet worden genoemd.

De gemeente heeft namelijk tot taak bepaalde categorieën werkzoekenden ondersteuning te bieden en hun in dat kader ook voorzieningen te verstrekken. De Participatiewet biedt daarvoor het wettelijk kader.

Ad c. Ouderdom

Het bereiken van de 65-jarige leeftijd per 1 januari 2013 is niet langer het gebeuren waaraan de AOW het recht op uitkering vastknoopt. In 2013 is besloten om de AOW-leeftijd geleidelijk te verhogen. Het kabinet heeft in 2015 besloten om de AOW-leeftijd na 2015 sneller te verhogen: naar 66 jaar in 2018 en 67 in 2021. Het was de bedoeling vanaf 2022 de AOW-leeftijd te koppelen aan de stijging van de levensverwachting. Ten gevolge van het in 2019 gesloten pensioenakkoord is echter besloten de AOW-leeftijd na 2025 minder snel te laten stijgen. In 2023 stijgt de AOW-leeftijd met 3 maanden naar 66 jaar en 10 maanden en komt in 2024 uit op 67 jaar. Ook in 2025 en 2026 en 2027 blijft de AOW-leeftijd 67 jaar en stijgt per 2028 en 2029 naar 67 jaar en 3 maanden. Daarna zal de AOW-leeftijd gekoppeld kunnen worden aan de stijging van de levensverwachting. De AOW-leeftijd stijgt echter niet één jaar per jaar dat de levensverwachting stijgt, maar acht maanden. Naast de AOW vormen het aanvullend bedrijfs (tak) pensioen en individuele regelingen de andere twee pijlers voor de dekking van het ouderdomsrisico. Deze voorzieningen vallen buiten het bestek van de sociale zekerheid.

Ad d. Overlijden van de kostwinner

Hoewel men deze risico-omschrijving niet in de relevante regeling, de Anw, aantreft, gaat het daar materieel om het verlies van de kostwinner of verzorger, door wiens overlijden inkomsten wegvallen. Of dat in feite ook het geval is wordt overigens niet getoetst. De Anw kent drie soorten uitkeringen: voor nabestaande partners, voor halfwezen en voor wezen. Het overgrote deel van de uitkeringen wordt verstrekt aan nabestaande partners.

Ad e. Verzorgen en onderhouden van kinderen

De verzorging en opvoeding van kinderen brengen kosten met zich mee. De AKW en het kindgebonden budget bieden een gedeeltelijke compensatie voor deze kosten. Teneinde werk en de zorg voor kleine kinderen te kunnen combineren speelt betaalbare kinderopvang ook een rol. De Wet kinderopvang valt echter buiten het bestek van deze wetgevingsbundel.

Ad f. Zorg(kosten)

Het feit dat men medische behandeling en verzorging nodig heeft, kan tot een aanmerkelijke belasting van het budget en een aantasting van de inkomenspositie leiden. De ZVW en de Wet langdurige zorg (WLZ) bieden voor dit probleem een oplossing, waarbij de ZVW een algemene basisvoorziening biedt voor geneeskundige zorg (cure), terwijl de WLZ zich richt op de langdurige zorg (care). Het bijzondere is dat in de praktijk doorgaans niet de kosten van de medische voorzieningen worden vergoed, maar de voorzieningen zelf aan de belanghebbenden worden verstrekt (prestaties in natura). Naast naturaverzekering bestaat ook de restitutieverzekering waarbij de door verzekerde gemaakte kosten worden vergoed. Voorts treft men buiten de ZVW en de WLZ allerlei voorzieningen aan voor mensen die al dan niet door ziekte of gebrek beperkt zijn in hun economisch en maatschappelijk functioneren. Daarbij gaat het onder andere om werkvoorzieningen (Wet WIA), huishoudelijke hulp, begeleiding en woon- en vervoersvoorzieningen (WMO 2015). Ten slotte is soms ook de Participatiewet van belang; dit in verband met bijzondere bijstand.

Ad g. Behoeftigheid

Dit risico is de moderne variant van het oudste socialezekerheidsrisico: armoede, waarvoor in 1854 een eerste summiere wettelijke regeling werd getroffen. In de Participatiewet is het risico: 'het niet in staat zijn in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien'. Daarbij wordt gelet op eigen inkomsten en het partnerinkomen. Naast deze toets op het huishoudinkomen geldt in de Participatiewet ook een vermogenstoets. De Participatiewet kent een aparte norm voor kostendelers. Dat zijn mensen die hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning die zij delen met een of meer meerderjarige personen. De norm voor twee kostendelers komt neer op ieder 50% van de bijstandsnorm voor gehuwden. Vanaf de derde kostendeler wordt de norm slechts verhoogd met 30% onder verdeling van het totale bedrag onder de bewoners (art. 22a lid 1 Participatiewet).

Voor mensen tussen de 18 en 27 jaar is de algemene aanspraak op bijstand vervallen. Er is een meldingsplicht, waarbij de jongere na de melding eerst vier weken zelf moet zoeken naar werk of opleidingsmogelijkheden. Alleen als de jongere zich voldoende heeft ingespannen om werk te vinden en het regulier onderwijs geen mogelijkheden meer biedt, bestaat recht op algemene bijstand en mag de jongere een aanvraag doen voor bijstand.

Voor de TW, de IOW, de IOAW en de IOAZ is van belang dat het eigen inkomen beneden het niveau van het relevante sociale minimum ligt. Hoewel wat anders omschreven, gaat het er in al deze regelingen om dat men niet (volledig) zelfstandig in het bestaan kan voorzien. In de TW, IOAW, IOAZ en IOW geldt geen vermogenstoets. Behalve met het eigen inkomen wordt rekening gehouden met het inkomen van de eventuele partner. Oudere werklozen die op hun eerste werkloosheidsdag 60 jaar en vier maanden of ouder zijn, worden op grond van de IOW ook gevrijwaard van de partnerinkomenstoets. De IOW is bedoeld als tijdelijke maatregel. Het is de bedoeling dat deze deze regeling echter per 1 januari 2024 met 4 jaar wordt verlengd. De wetswijziging die daartoe strekt is echter op het moment van schrijven nog niet aangenomen. De IOAW zal op termijn vervallen, want deze staat alleen open voor mensen die geboren zijn voor 1 januari 1965.

Recht op prestaties

Een belangrijk kenmerk van ons stelsel van sociale zekerheid is dat belanghebbenden een aanspraak hebben op prestaties. Het is niet, zoals bijvoorbeeld vroeger onder de Armenwet, aan het beleid van het uitvoeringsorgaan overgelaten al of niet uitkering te verstrekken. Het recht op uitkering ontstaat wanneer aan de daarvoor in de wet vastgelegde voorwaarden is voldaan. Is dat het geval, dan heeft het bestuur niet de vrijheid om de betrokkene de uitkering te onthouden.

De beslissing die het bestuur in het uitvoeringsproces neemt, is rechtvaststellend van aard. Er wordt na onderzoek geconstateerd dat aan de voorwaarden voor het recht op uitkering is voldaan, het recht wordt er niet door in het leven geroepen. Op dit kenmerk – het van rechtswege ontstaan van de aanspraken – bestaan enkele uitzonderingen. De bekendste daarvan betreft de voorzieningen als bedoeld in bijvoorbeeld de Wet WIA of de Participatiewet. Belanghebbenden hebben geen aanspraak op specifieke voorzieningen. Aan hen worden voorzieningen toegekend die naar het oordeel van het UWV respectievelijk de gemeente voor de inschakeling in het arbeidsproces noodzakelijk worden geacht (art. 34 Wet WIA, art. 10 Participatiewet). De beslissing van het bestuur en het achterliggende beleid kunnen overigens wel door de rechter worden getoetst, hetgeen weer een belangrijke beperking van de beleidsvrijheid is. Een andere uitzondering betreft de WMO 2015. De gemeente dient weliswaar algemene en maatwerkvoorzieningen te bieden ter uitvoering van de wettelijke opdracht om zorg te dragen voor maatschappelijke ondersteuning. De plicht van art. 2.3.5 lid 3 en 4 ('naar het oordeel van het college') geeft de gemeente meer dan bij de voorganger van de WMO 2015 beoordelingsvrijheid. Voorts is van belang dat de ZVV niet uitgaat van het systeem dat aanspraken op verstrekingen (zorg) van rechtswege ontstaan. Een aanspraak op zorg is, formeel gezien, gebaseerd op de met een zorgverzekeraar gesloten privaatrechtelijke zorgovereenkomst. Op grond van de WLZ stelt het Centraal Indicatieorgaan Zorg (CIZ) op aanvraag van de verzekerde vast of verzekerde is aangewezen op door de WLZ verzekerde zorg. In het indicatiebesluit wordt opgenomen of iemand is aangewezen op zorg en zo ja, op welke vorm en in welke omvang.

Prestaties

De prestaties die de sociale zekerheid biedt zijn vooral van financiële aard. Een belangrijke uitzondering treft men bijvoorbeeld aan in de sfeer van de gezondheidszorg, waar prestaties meestal een niet-financieel karakter hebben. Het zijn vaak prestaties in natura. De verzekerde heeft recht op hulp van een huisarts of op levering van geneesmiddelen door een apotheek, niet op (gedeeltelijke) vergoeding van de kosten van de geneeskundige zorg. Uitgangspunt van de WMO 2015 is dat de voorzieningen in natura worden verstrekt, maar betrokkene kan kiezen voor een persoonsgebonden budget waarmee hij de vastgestelde voorziening zelf kan inkomen (art. 2.3.2 lid 3 Wmo 2015). De aanvrager van een pgb zal wel duidelijk moeten maken dat hij vaardig genoeg is om die inkoop zelf te regelen en moeten onderbouwen waarom hij niet voor een voorziening in natura kies. Ten slotte zal de voorziening die via een pgb wordt ingekocht wel aan kwaliteitseisen moeten voldoen (art. 2.3.6 lid 3 Wmo 2015). De financiële prestaties kunnen worden onderscheiden in uitkeringen, die, met inachtneming van bepaalde grenzen, qua hoogte aan het voorheen verdiende inkomen zijn gekoppeld of zijn afgeleid van het niveau van het sociaal minimum. Voorts kent de sociale zekerheid vergoedingen of tegemoetkomingen in bepaalde kosten (kinderbijslag, bijstand voor bijzondere bestaanskosten, tegemoetkoming in woon- of vervoerskosten).

De regeling van de verschillende aspecten van de prestaties (soort, hoogte, duur, anticumulatie en middelentoets) treft men in de eerste plaats in de materiële socialezekerheidsregelingen zelf aan. Maar veelal wordt daarin niet meer dan een basis geschetst. Om een compleet beeld te krijgen zal men ook andere regelingen moeten raadplegen. Enkele voorbeelden daarvan zijn het Dagloonbesluit werknemersverzekeringen en het Besluit zorgverzekering.

De eerder geschetste relatie tussen sociale zekerheid en inkomensbescherming leidt bijna automatisch tot prestaties die de aantasting van de inkomenspositie trachten op te heffen. Het merendeel van de socialezekerheidsprestaties heeft dan ook een dergelijk compenserend karakter. In toenemende mate – het kwam al ter sprake – kent de sociale zekerheid echter ook prestaties, die gericht zijn op het behoud van de zelfstandige inkomensverwerving (preventieve prestaties) als ook op het weer verkrijgen van een positie, waarin men weer zelf, derhalve los van de sociale zekerheid, in zijn bestaan kan voorzien (re-integratieve prestaties). Werk boven uitkering is de achterliggende gedachte. Men denke aan scholingsmaatregelen, subsidies voor het aanpassen van de arbeidsplaats aan de handicap van de werknemer, vervoersvoorzieningen, proefplaatsingen, participatieplaatsen, etc. Een aantal van deze maatregelen is geregeld in de verschillende socialezekerheidswetten zelf, andere in de gemeentelijke verordeningen, gebaseerd op de Participatiewet.

Uitvoering

Bij de realisering van de sociale zekerheid zijn talloze organen betrokken. Alleen al dit grote aantal maakt de uitvoeringsorganisatie uitermate complex en ondoorzichtig. Bij uitvoering van

de sociale zekerheid moet zowel aan de distributie van prestaties als aan vaststelling en invordering van premiebijdragen gedacht worden. Uitvoering omvat, naast het geven van nadere algemene regels, het onderzoek naar de gegrondheid van het recht op uitkering, het vaststellen van het recht op uitkering en de betaling van de prestaties aan de ene kant, alle bestuurshandelingen om te komen tot het incasseren van de premies aan de andere kant.

Een zekere oprekkling van het begrip uitvoering heeft plaats indien men daartoe ook rekent het toezicht dat op de uitvoering in eigenlijke zin wordt uitgeoefend. Voorts is bij de voorbereiding van maatregelen op het terrein van de sociale zekerheid een groot aantal adviesorganen betrokken. De uitvoeringsorganisatie kan in enkele blokken worden verdeeld.

Het eerste blok bestaat uit de uitvoeringsorganisatie van de arbeidsongeschiktheidsregelingen (ZW, WAO, Wet WIA, WAZ en Wajong) en de WW. Ook de TW en IOW, hoewel een sociale voorziening, vallen, vanwege de samenhang met de zojuist genoemde regelingen, binnen dit blok. De uitvoering geschiedt hier door het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV). In 2006 heeft het UWV ter zake van de werknemersverzekeringen zijn taken op het terrein van premieheffing- en inning overgedragen aan de belastingdienst. De uitvoering van de AOW, de ANW en de AKW, het tweede blok, is in handen van de Sociale verzekeringsbank (SVb). De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) oefent toezicht uit op de uitvoering in het eerste en het tweede blok. Het UWV en de SVb zijn tevens adviesorgaan voor de overheid met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de regelingen van hun sector.

De ZVW en de WLZ, het derde blok, worden uitgevoerd door particuliere zorgverzekeraars. De verzekeraar met wie de verzekerde een zorgverzekering heeft afgesloten dient er in beginsel zorg voor te dragen dat de verzekerde wordt ingeschreven bij een WLZ-uitvoerder, een zorgkantoor in zijn werkgebied. Momenteel spelen bij de uitvoering van de WLZ ook het Centraal Administratiekantoor bijzondere ziektekosten (CAK-BZ) een rol. Het CAK-BZ verricht de betalingen namens de uitvoeringsorganen. De WLZ-uitvoerders (in de zin van art. 4.11 en art. 4.2.3 WLZ), thans de zorgkantoren, zijn onder andere belast met het afsluiten van overeenkomsten met de zorgaanbieders en belast met de inning van eigen bijdragen WLZ en WMO 2015.

Het Zorginstituut Nederland heeft hier een coördinerende functie. Toezicht wordt uitgeoefend door de Nederlandse zorgautoriteit (NZa; zie Wet marktordening gezondheidszorg).

De sociale voorzieningen, met uitzondering van de Wajong, de IOW, de AKW en de TW (derhalve: Participatiewet, WMO 2015, IOAW en IOAZ) vormen het laatste blok. Deze regelingen worden door de lokale overheid uitgevoerd. Als toezichthouder treedt de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op.

Het recht met betrekking tot de uitvoeringsorganisatie is te vinden in de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI). Daarnaast treft men in de socialezekerheidsregelingen zelf soms ook bepalingen aan die een organisatierechtelijk karakter hebben. Een voorbeeld daarvan is hoofdstuk 6 van de ZVW, die de regeling van het CVZ bevat. Een aantal uitvoeringsorganen is krachtens publiekrecht ingesteld en wordt dan ook wat de organisatie en inrichting betreft door het publiekrecht beheerst (UWV, SVb, Zorginstituut, NZa, gemeenten). Andere zijn van privaatrechtelijke huize. Het gaat dan bijvoorbeeld om naamloze vennootschappen of onderlinge waarborgmaatschappijen. Op hen zijn de bepalingen van Boek 2 BW van toepassing (particuliere zorgverzekeraars).

Een opvallend kenmerk van de uitvoeringsorganisatie was tot eind jaren negentig de betrokkenheid daarbij van het georganiseerde bedrijfsleven. Dat gold zowel voor de werknemers- als voor de volksverzekeringen. De rol van werkgevers en werknemers (de sociale partners) is sindsdien minder belangrijk geworden. Zo zijn de bedrijfsverenigingen, voorgangsters van het UWV, in 1997 verdwenen. Bijzonder is echter dat met ingang van 1 januari 2016 de sociale partners in de cao afspraken kunnen maken over privaat gefinancierde aanvullingen op de WW- en WGA-uitkering. Uitvoering daarvan is in handen van de stichting private aanvulling WW en WGA (spaww). Het bestuur van de stichting is paritair samengesteld.

Organisaties van de socialezekerheidsconsumenten (de verzekerden en uitkeringsgerechtigden) worden in het kader van de zogenoemde cliëntenparticipatie bij de uitvoering van de socialezekerheidsregelingen betrokken. In de Wet SUWI is een basisregeling opgenomen voor cliëntenparticipatie bij de uitvoeringsorganen sociale verzekering. De Participatiewet verplicht de gemeenten tot cliëntenparticipatie.

Een ander kenmerk van de uitvoeringsorganisatie is het streven naar geïntegreerde dienstverlening. UWV en gemeenten worden geacht nauw samen te werken teneinde hun werkzaamheden op elkaar af te stemmen en kwaliteit en effectiviteit van de dienstverlening, bemiddeling en re-integratie te verbeteren.

Dit streven naar integrale dienstverlening is er ook in de zorg. Gemeenten en zorgverzekeraars dienen hun beleid goed op elkaar af te stemmen en elkaar kosteloos gegevens te verstrekken die daarvoor noodzakelijk zijn. Ook in de WLZ is de plicht tot afstemming neergelegd (art. 9.2.1 WLZ). Doel is dat mensen zo lang mogelijk in de eigen omgeving kunnen functioneren.

Rechtsbescherming

De rechtsbescherming op het terrein van het socialezekerheidsrecht is tamelijk verbrokkeld. Het accent ligt op de rechtsbescherming via de administratieve rechter. Administratief beroep neemt een marginale plaats in. Ook de civiele rechter komt men niet vaak tegen. In de sfeer van de handhaving van het socialezekerheidsrecht (bijv. t.a.v. het nakomen van de op de uitkeringsgerechtigden rustende informatieverplichtingen) treedt ook nog de strafrechter op. Ten slotte wordt opgemerkt dat naast de nationale rechter de internationale rechter een grote en steeds belangrijker rol speelt. Met name gaat het dan om het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.

Administratieve rechtspraak is de gebruikelijke vorm van rechtsbescherming in geschillen, die voortvloeien uit de uitvoering van de socialezekerheidswetten. Wat de prestatiekant van de sociale zekerheid betreft gaat het hierbij om de rechtbanken (sector bestuursrecht) en de Centrale Raad van Beroep (CRvB). Geschillen over bijdragen worden door de belastingrechter beslist. Daaronder worden de rechtbanken (sector bestuursrecht) en de belastingkamers van de gerechtshoven verstaan. Om redenen van coördinatie met het terrein van de belastingen, waar soms dezelfde begrippen als in de sociale zekerheid worden gehanteerd, is in een beperkt aantal gevallen van uitspraken van de CRvB beroep in cassatie bij de Hoge Raad opengesteld (o.a. 129d WW [begrippen woonplaats, werkgever, werknemer, dienstbetrekking en loon] en art. 53 AOW [begrippen gezamenlijke huishouding, verzekerde en ingezetene]). Het instellen van cassatie is eveneens mogelijk ter zake van arresten van het gerechtshof inzake premiegeschillen. Het beroep in cassatie is dan in beginsel niet aan beperkingen onderworpen. Aan het beroep op de rechtbank gaat een bezwaarschriftprocedure bij het uitvoeringsorgaan en de inspecteur der belastingen vooraf.

De civiele rechter (rechtbank, gerechtshof, Hoge Raad) is de bevoegde rechter in verhaalszaken-Participatiewet. Daarbij gaat het om verhaal van door de gemeente verleende bijstand op een derde, bijvoorbeeld een alimentatieplichtige die zijn onderhoudsverplichting niet is nagekomen. Verder is de civiele rechter de competente rechter in geschillen over de uitvoering van de ZVW. Die geschillen betreffen vooral de aanspraken op zorg, maar zij kunnen ook gaan over de door de verzekerden aan hun zorgverzekeraar verschuldigde premie.

De regeling van de samenstelling van de organen van rechtsbescherming en het bestuursprocesrecht vindt men meestal in aparte wetten (Algemene wet bestuursrecht, Beroepswet, Algemene wet inzake rijksbelastingen, etc.), maar in beperkte mate ook in de materiële socialezekerheidsregelingen. Als het om de rechtsbescherming door de civiele rechter gaat, zijn deze onderwerpen geregeld in de Wet op de rechterlijke organisatie en het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

Wijzigingen per 1 januari 2024

Invoering minimumuurloon

Werkgevers moeten werknemers vanaf 1 januari per uur minimaal het minimumuurloon betalen. Er zijn dan geen wettelijk voorgeschreven minimum dag-, week- en maandlonen meer. Daardoor verdienen werknemers met minimumloon altijd hetzelfde uurloon. Voorheen verdienden mensen die 40 uur werken met een minimumloon een lager uurloon dan mensen die in een sector werken waar een fulltime werkweek van 36 uur de norm is. Aan deze ongelijkheid komt dus een einde. Vanaf 1 januari is het minimumuurloon € 13,27 voor alle werknemers van 21 jaar en ouder. Voor werknemers onder 21 jaar gelden vanaf 1 januari 2024 vaste minimumjeugdlonen per uur. Deze minimumjeugdurlonen zijn afgeleid van het wettelijk minimumuurloon.

Uitkeringen

Alle uitkeringen stijgen door indexatie. Het gaat onder ander om de Participatiewetuitkeringen (bijstand), IOW, IOAW, AOW, Anw, Wajong, WW, WIA, WAO, Ziektewet en Toeslagenwet.

Kinderbijslag, kinderopvangtoeslag en kindgebonden budget

Ouders krijgen hogere vergoedingen als bijdrage in de kosten voor kinderen. Het gaat om de kinderbijslag, kinderopvangtoeslag en kindgebonden budget.

De kinderbijslag per kind gaat volgend jaar met maximaal € 25,42 extra omhoog. Deze verhoging is inclusief de reguliere indexatie van de kinderbijslag. De hoogte van de kinderbijslag hangt af van het aantal kinderen en de leeftijd. Per leeftijdsgroep is het nieuwe bedrag per kwartaal als volgt:

- 0 t/m 5 jaar: € 264,42
- 6 t/m 11 jaar: € 321,08
- 12 t/m 17 jaar: € 377,74

Het kindgebonden budget gaat eveneens extra omhoog. Voor het eerste kind stijgt het maximumbedrag per jaar met € 750 en voor het tweede en volgende kind met maximaal € 883 per jaar. Voor kinderen van 12 tot 15 jaar en van 16 en 17 jaar gaat het bedrag met maximaal € 400 omhoog. Het extra kindgebondenbudget voor alleenstaande ouders (de zogenaamde alleenstaandeouderkop) gaat met € 619 per jaar omlaag. De inkomensgrens waarboven ouderparen geen kindgebonden budget meer krijgen gaat omlaag met € 11.111.

Ook de maximum uurprijzen voor de kinderopvang gaan extra omhoog en wel met 2,95% bovenop de reguliere verhoging van ongeveer 6%. Dit betekent dat de maximum uurprijs voor de dagopvang € 10,25 is, voor de buitenschoolse opvang € 9,12 en voor de gastouderopvang € 7,53.

SLIM-regeling aangepast

Het kabinet blijft de individuele scholing van mensen bevorderen. Daarom wordt de SLIM-regeling, subsidie gericht op het stimuleren van leren en ontwikkelen in het mkb, aangepast.

Verlenging IOW

Als onderdeel van het arbeidsmarktpakket is het kabinet voornemens om de IOW (Wet inkomensvoorziening oudere werklozen) te verlengen met vier jaar. Bij de Voorjaarsnota is het effect op de IOW-uitkeringslasten verwerkt. Aanvullend wordt nu de doorwerking op andere uitgaven verwerkt. Het gaat hierbij om lagere uitkeringslasten IOAW, hogere uitgaven aan de Toeslagenwet (TW) en uitvoeringskosten UWV.

Opbouw pensioen

Werknemers die werken op een plek met een pensioenregeling bouwen vanaf 18 jaar een pensioen op. Nu is dat vanaf 21 jaar.

AOW-leeftijd

De AOW-leeftijd stijgt gedeeltelijk mee met de levensverwachting van 66 jaar en tien maanden naar 67 jaar.

Noodfonds energie

Mensen met een hoge energierekening en een lager inkomen kunnen een beroep doen op het Tijdelijk Noodfonds Energie. Dit gaat in januari open. Mensen met een laag inkomen (tot 130% sociaal minimum) kunnen steun aanvragen als zij 8% van hun inkomen kwijt zijn aan de energierekening. Mensen met een laag middeninkomen (tot 200% sociaal minimum) kunnen steun aanvragen als zij 10% van hun inkomen kwijt zijn aan de energierekening. Het Noodfonds betaalt dan de rest van de energierekening boven deze 8% of 10% van het inkomen.

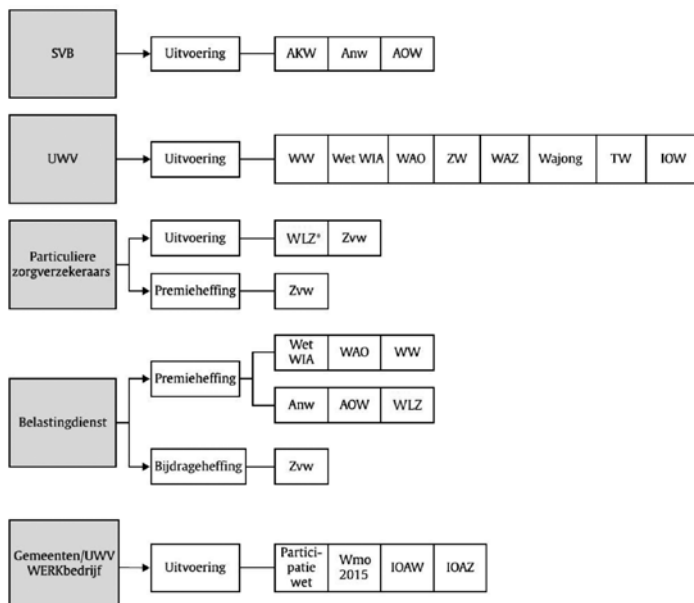
Meertalige kinderopvang

Kinderopvangcentra mogen vanaf 1 februari 2024 meertalige dagopvang aanbieden. Hierdoor mag kinderopvang voor maximaal 50% van de dagelijkse opvangtijd in het Duits, Engels of Frans aangeboden worden. Buitenschoolse opvang mag al langer meertalig worden aangeboden.

Tegemoetkoming alleenverdieners

Ongeveer 6.500 huishoudens die onbedoeld een lager inkomen hebben dan mensen met een bijstandsuitkering krijgen in de loop van 2024 een tegemoetkoming. Zij krijgen dit geld via hun gemeente. Het gaat om huishoudens waarbij een van beide partners een UWV-uitkering heeft en de andere partner geen of weinig inkomen. De tegemoetkoming telt niet mee voor het verzamelninkomen van deze mensen. Het heeft dus geen gevolgen voor hun toeslagen.

OVERZICHT SOCIALE ZEKERHEID

* In een regio wordt een Wlz-uitvoerder aangewezen (= het zorgkantoor) die namens alle andere zorgverzekeraars in die regio de taken uitvoert op het gebied van administratie, controle en zorginkoop. Het CIZ is verantwoordelijk voor de indicatiestelling.

OVERZICHT UITKERINGSBEDRAGEN SOCIALEVERZEKERINGSWETTEN PER 1 JANUARI 2024¹

Per 1 januari 2024 worden de Participatiewet, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), Algemene Ouderdomswet (AOW), Algemene Nabestaandenwet (Anw), Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong), Werkloosheidswet (WW), Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA), Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), Ziektewet (ZW) en Toeslagenwet (TW) aangepast. Dit komt doordat deze uitkeringen gekoppeld zijn aan het wettelijk minimumloon.

Per 1 januari 2024 kent Nederland een wettelijk minimumloon op uurbasis. Het minimumloon stijgt van afgeleid € 12,79 per uur (bij een 36-urige werkweek) vanaf 1 juli 2023 naar € 13,27 per 1 januari 2024. In de sociale zekerheid wordt gerekend met een bruto referentieminimummaandloon van € 2.069,40 (dit was € 1.995,00). Tevens worden de minimumjeugdlonen per 1 januari 2024 herzien.

Brutominimumlonen (exclusief vakantietoeslag) naar leeftijd:

	Staffeling	Per uur
Vanaf 21 jaar	100,0%	13,27
20 jaar	80,0%	10,62
19 jaar	60,0%	7,96
18 jaar	50,0%	6,64
17 jaar	39,5%	5,24
16 jaar	34,5%	4,58
15 jaar	30,0%	3,98

De aangepaste uitkeringsbedragen volgen hieronder.

Participatiewet

Per 1 januari 2024 stijgen de bijstandsuitkeringen. De (netto) uitkeringen voor mensen vanaf 21 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd zijn (afhankelijk van leeftijd en situatie):

Gehuwden/samenwonenden

Per maand	€	1.742,34
Vakantie-uitkering	€	91,70
Totaal	€	1.834,04

Alleenstaanden en alleenstaande ouders

Per maand	€	1.219,64
Vakantie-uitkering	€	64,19
Totaal	€	1.283,83

De (netto) uitkeringen, voor mensen vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd zijn (afhankelijk van leeftijd en situatie):

Gehuwden/samenwonenden

Per maand	€	1.835,70
Vakantie-uitkering	€	96,62
Totaal	€	1.932,32

¹ Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veranderingen/documenten/publicaties/2023/12/14/uitkeringsbedragen-per-1-januari-2024>.

Alleenstaanden en alleenstaande ouders

Per maand	€	1.354,47
Vakantie-uitkering	€	71,29
Totaal	€	1.425,76

De (netto) uitkeringen voor mensen die in een inrichting verblijven zijn (afhankelijk van leeftijd en situatie):

Gehuwden/samenwonenden

Per maand	€	600,69
Vakantie-uitkering	€	31,62
Totaal	€	632,31

Alleenstaanden en alleenstaande ouders

Per maand	€	386,18
Vakantie-uitkering	€	20,33
Totaal	€	406,51

Voor gehuwden en alleenstaanden van 21 jaar of ouder die samenwonen met één of meer personen van 21 jaar of ouder waarmee kosten kunnen worden gedeeld, geldt op grond van de kostendelersnorm een lager bedrag. Per 1 januari 2023 is de kostendelersnorm gewijzigd zodat alleen medebewoners van 27 jaar of ouder meetellen als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten.

Om in aanmerking te komen voor een bijstandsuitkering is ook relevant of er sprake is van eigen vermogen. Onderstaand een overzicht van het vermogen dat de verschillende groepen mogen hebben om nog in aanmerking te komen voor een bijstandsuitkering:

<i>Gehuwden/samenwonenden en alleenstaande ouders</i>	€	15.150,-
<i>Alleenstaanden</i>	€	7.575,-

Voor mensen die een bijstandsuitkering ontvangen en in een eigen huis wonen, geldt aanvullend dat € 63.900,- van het vermogen gebonden aan de woning is vrijgesteld.

IOAW en IOAZ

De IOAW (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) is bedoeld voor oudere langdurig werklozen, die geboren zijn vóór 1 januari 1965 en die 50 jaar of ouder waren, en nog niet de AOW-leeftijd hadden bereikt, toen zij werkloos werden. De IOAW is onder bepaalde voorwaarden ook bedoeld voor gedeeltelijk arbeidsongeschikte werklozen.

De IOAZ (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen) is bedoeld voor ex-zelfstandigen van 55 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd, of ex-zelfstandigen die noodgedwongen hun bedrijf of beroep moesten beëindigen. De IOAZ is onder bepaalde voorwaarden ook bedoeld voor gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen. De IOAW en de IOAZ vullen het gezamenlijke inkomen aan tot bijstandsniveau. Op onderstaande brutobedragen worden de bruto-inkomsten in mindering gebracht.

Gehuwden/samenwonenden (beide partners 21 jaar of ouder)

Per maand	€	1.868,18
Vakantie-uitkering	€	149,46
Totaal	€	2.017,64

Alleenstaanden en alleenstaande ouders zonder meerderjarige medebewoners

Per maand	€	1.473,37
Vakantie-uitkering	€	117,87
Totaal	€	1.591,24

Overzicht uitkeringsbedragen per 1 januari 2024

Alleenstaanden en alleenstaande ouders met een of meer medebewoners van 21 jaar of ouder waarbij alleen medebewoners van 27 jaar of ouder meetellen als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten (kostendelersnorm)

Per maand	€	934,09
Vakantie-uitkering	€	74,73
Totaal	€	1.008,82

In tegenstelling tot de bijstand wordt bij de IOAW geen rekening gehouden met het eigen vermogen. Bij de IOAW wordt wel rekening gehouden met andere inkomsten. Bij de IOAZ wordt rekening gehouden met andere inkomsten en het eigen vermogen. Van het vermogen dat iemand meer heeft dan € 166.431,- wordt jaarlijks drie procent verrekend met de uitkering. Voor mensen die een IOAZ-uitkering krijgen en een pensioentekort hebben, geldt dat zij tot maximaal € 160.026,- voor aanvullende pensioenvoorzieningen mogen hebben zonder dat dit met hun uitkering wordt verrekend.

WW, WIA, WAO en ZW, en maximumdagloon

Per 1 januari 2024 worden bestaande bruto uitkeringen in de WAO/WIA, WW en ZW verhoogd met 3,73%, in lijn met de stijging van het brutominimumloon per maand. Per 1 januari 2024 wordt het maximumdagloon verhoogd van bruto € 264,57 naar bruto € 274,44.

Grondslagen Wajong

De Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) biedt jonggehandicapten een uitkering op minimumniveau. De basis waarop de uitkering wordt berekend (het bruto-referentieminimummaandloon), gaat per 1 januari 2024 omhoog.

Ook de basisbedragen voor Wajongers beneden de 21 jaar, die worden afgeleid van de bruto-referentieminimummaandjeugdlonen, worden verhoogd. De basisuitkering voor mensen in de Wajong met arbeidsvermogen bedraagt 70% van deze bedragen. Voor mensen die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben bedraagt dit 75%.

Bruto grondslagen (exclusief vakantietoeslag) per dag vanaf 1 januari 2024:

Vanaf 21 jaar	€	95,14
20 jaar	€	76,11
19 jaar	€	57,09
18 jaar	€	47,57

Voor Wajong-gerechtigden onder de 21 jaar worden de hoogtes van de tegemoetkoming per 1 januari 2024 als volgt aangepast:

Bruto tegemoetkomingen per maand:

20 jaar	€	12,62
19 jaar	€	21,05
18 jaar	€	21,91

Toeslagenwet

De Toeslagenwet zorgt voor een aanvulling op een aantal uitkeringen tot het sociaal minimum. Het gaat hierbij onder meer om de WW-, WIA-, WAO-, Wajong- en ZW- uitkering. Het bedrag voor gehuwden is gebaseerd op 100% van het bruto-referentieminimummaandloon. Het bedrag voor alleenstaanden vanaf 21 jaar is gebaseerd op 70% van het nettominimumloon. De bedragen voor 18 t/m 20-jarigen zijn gebaseerd op 75% van het corresponderende netto minimumjeugdloon.

Sinds 1 juli 2016 geldt de kostendelersnorm in de Toeslagenwet. Per 1 januari 2024 zijn de bruto-bedragen per dag (exclusief vakantietoeslag en afhankelijk van leeftijd en situatie) waarbij alleen medebewoners van 27 jaar of ouder meetellen als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten:

Gehuwden/samenwonenden	€	95,14
Alleenstaanden vanaf 21 jaar	€	67,75
<i>Kostendeler vanaf 21 jaar waarbij alleen medebewoners van 27 jaar of ouder meetellen als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten</i>	€	42,95
Alleenstaanden van 20 jaar	€	52,30
Alleenstaanden van 19 jaar	€	38,06
Alleenstaanden van 18 jaar	€	31,46

AOW

De AOW-bedragen worden afgeleid van het netto-referentieminimummaandloon. De hoogte van de te ontvangen AOW is afhankelijk van de opbouw en leefvorm. Voor elk jaar dat iemand is verzekerd, wordt 2% AOW opgebouwd. Iemand krijgt een volledig AOW- pensioen als hij de 50 jaar voor de AOW-leeftijd altijd verzekerd is geweest.

Het bedrag voor alleenstaanden is gebaseerd op 70% van het nettominimumloon, dat van gehuwden en samenwonenden op 50% van het nettominimumloon.

Voor gehuwde of samenwonende AOW'ers van wie de partner jonger is dan de AOW- gerechtigde leeftijd gelden afwijkende regels. De AOW is gebaseerd op 50% van het nettominimumloon (de uitkering voor een gehuwde). Daarbovenop komt een partnertoeslag van maximaal hetzelfde bedrag (bruto € 1.042,10). Vanaf 1 januari 2015 is de partnertoeslag gesloten voor nieuwe instroom. Hierop geldt één uitzondering: mensen die als gevolg van de verhoging van de AOW-leeftijd pas na 1 januari 2015 AOW-gerechtigd zijn geworden, hebben nog wel recht op partnertoeslag. Het gaat hier om mensen die in november en december 2014 65 jaar zijn geworden.

Als het recht op AOW al is ingegaan voor 1 februari 1994, dan valt de AOW'er onder een overgangsregeling en is het pensioen gebaseerd op 70% van het nettominimumloon. De toeslag voor deze AOW'ers is maximaal 30 procent.

De bruto uitkeringsbedragen per 1 januari 2024, voor AOW'ers van wie het recht op pensioen is ingegaan na 1 februari 1994, zijn:

Gehuwden/samenwonenden

Per maand	€	1.042,10
Vakantie-uitkering	€	54,44
Totaal	€	1.096,54

Gehuwden/samenwonenden met maximale toeslag (partner jonger dan de AOW-leeftijd)

Per maand	€	2.084,20
Vakantie-uitkering	€	108,88
Totaal	€	2.193,08

Maximale toeslag

Per maand	€	1.042,10
Vakantie-uitkering	€	54,44
Totaal	€	1.096,54

Alleenstaanden

Per maand	€	1.536,03
Vakantie-uitkering	€	76,20
Totaal	€	1.612,23

De bruto uitkeringsbedragen per 1 januari 2024 voor AOW'ers van wie het recht op pensioen is ingegaan vóór 1 februari 1994 zijn:

Gehuwden/samenwonenden

Per maand	€	1.042,10
Vakantie-uitkering	€	54,44
Totaal	€	1.096,54

Gehuwden/samenwonenden met partner jonger dan de AOW-leeftijd (zonder partnertoeslag)

Per maand	€	1.536,03
Vakantie-uitkering	€	76,20
Totaal	€	1.612,23

Alleenstaanden

Per maand	€	1.536,03
Vakantie-uitkering	€	76,20
Totaal	€	1.612,23

Overzicht uitkeringsbedragen per 1 januari 2024

In bovenstaande overzichten gaat het om bedragen zonder de inkomensondersteuning AOW. Deze bedraagt vanaf januari 2024 € 5,50 bruto per maand.

Anw

De Algemene nabestaandenwet (Anw) is bedoeld voor volwassenen van wie de partner is overleden en die voor een kind zorgen dat jonger is dan 18 jaar of volwassenen van wie de partner is overleden en die meer dan 45 procent arbeidsongeschikt zijn. Het kan gaan om een huwelijkspartner of een partner met wie ongehuwd werd samengewoond. De nabestaandenuitkering is gebaseerd op 70 procent van het netto referentieminimumloon. Weeskinderen kunnen een wezenuitkering krijgen die afhankelijk is van de leeftijd.

De hoogte van de Anw-uitkering is afhankelijk van het inkomen dat de nabestaande uit werk heeft. Andere uitkeringen worden afgetrokken van het bedrag dat iemand ontvangt. Van het inkomen uit arbeid wordt 50 procent van het brutominimumloon plus een derde deel van wat iemand bovenop deze 50 procent van het brutominimumloon verdient niet afgetrokken van het bedrag. De Anw-uitkering vervalt als het inkomen uit arbeid meer bedraagt dan een bepaald maximum.

Sinds 1 juli 2015 geldt de kostendelersnorm in de Anw. De norm is per 1 januari 2019 vastgesteld op 50 procent van het nettominimumloon. Alleen medebewoners van 27 jaar of ouder tellen mee als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten.

Nabestaanden die voor juli 1996 al een AWW-uitkering (de voorganger van de Anw) ontvingen, krijgen in ieder geval een uitkering van 30 procent van het brutominimumloon, ook als hun inkomen uit arbeid hoger uitvalt dan het bepaalde maximum.

In onderstaand overzicht zijn de bruto Anw-bedragen per 1 januari 2024 opgenomen. De bedragen zijn zonder de tegemoetkoming Anw. Deze is € 20,91 bruto per maand.

Alleenstaanden

Per maand	€	1.493,51
Vakantie-uitkering	€	96,51
Totaal	€	1.590,02

Verzorgingsuitkering

Per maand	€	939,41
Vakantie-uitkering	€	68,93
Totaal	€	1.008,34

Kostendelersnorm

Per maand	€	939,41
Vakantie-uitkering	€	68,93
Totaal	€	1.008,34

Wezenuitkering tot 10 jaar

Per maand	€	477,92
Vakantie-uitkering	€	30,88
Totaal	€	508,80

Wezenuitkering van 10 tot 16 jaar

Per maand	€	716,88
Vakantie-uitkering	€	46,32
Totaal	€	763,20

Wezenuitkering van 16 tot 21 jaar

Per maand	€	955,85
Vakantie-uitkering	€	61,77
Totaal	€	1.017,62

Kinderbijslag

Ouders en verzorgers van kinderen tot en met 17 jaar ontvangen kinderbijslag (AKW). Het kinderbijslagbedrag is per 1 januari 2024 aangepast in lijn met de ontwikkeling van de consumentenprijs.

Overzicht uitkeringsbedragen per 1 januari 2024

De bedragen per 1 januari 2024 zijn:

Per kind 0 t/m 5 jaar (70%)	€	279,49
Per kind 6 t/m 11 jaar (85%)	€	339,38
Per kind 12 t/m 17 jaar (100%)	€	399,27

OVERZICHT PREMIEBEDRAGEN PER 1 JANUARI 2024

Regeling van 13 november 2023, tot vaststelling van de premiepercentages werknemers- en volksverzekeringen, maximumpremieloon werknemersverzekeringen en opslag kinderopvangtoeslag 2024, Strct. 2023, 31686 (i.w.tr. 01-01-2024)

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Handelende in overeenstemming met de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Financiën;

Gelet op de artikelen 11, eerste en tweede lid, 18, eerste en tweede lid, 27, 31, 36, eerste lid, en 95, eerste lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen en artikel 1.10, derde lid, van de Wet kinderopvang;

Besluit:

Art. 1 Premiepercentage algemene ouderdomsverzekering

Het premiepercentage voor de algemene ouderdomsverzekering, bedoeld in artikel 11, eerste lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen, is voor het jaar 2024 17,90%.

Art. 2 Premiepercentage nabestaandenverzekering

Het premiepercentage voor de nabestaandenverzekering, bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen, is voor het jaar 2024 0,10%.

Art. 3 Maximum premieloon

Het bedrag, bedoeld in artikel 17, eerste lid, eerste zin, van de Wet financiering sociale verzekeringen, bedraagt voor het jaar 2024 voor een loontijdvak van een jaar € 71.628.

Art. 4 Premiepercentages Algemeen Werkloosheidsfonds

Het premiepercentage, bedoeld in artikel 27, eerste, tweede en derde lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen, lage premie, is voor het jaar 2024 2,64%.

Het premiepercentage, bedoeld in artikel 27, eerste lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen, hoge premie, is voor het jaar 2024 7,64%.

Art. 5 Premiepercentage Uitvoeringsfonds voor de overheid

Het premiepercentage, bedoeld in artikel 31 van de Wet financiering sociale verzekeringen, is voor het jaar 2024 0,68%.

Art. 6 Premiepercentages Arbeidsongeschiktheidsfonds

Het hoge premiepercentage, bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen, is voor het jaar 2024 7,54%.

Het lage premiepercentage, bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen, is voor het jaar 2024 6,18%.

Art. 7 Opslag tot dekking kinderopvangtoeslag

De premieopslag, bedoeld in artikel 1.10, eerste lid, van de Wet kinderopvang, is voor het jaar 2024 0,50%.

Art. 8 Minimumloonsomgrens Whk sector Grootwinkelbedrijf

(Bevat wijzigingen in de Regeling Wfsv.)

Art. 9 Inwerkingtreding

- 1. Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2024.

- 2. Artikel 8 werkt terug tot en met 1 januari 2023.

Art. 10 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling tot vaststelling premiepercentages werknemers- en volksverzekeringen, maximumpremieloon werknemersverzekeringen en opslag kinderopvangtoeslag 2024.

OVERZICHT OPGENOMEN REGELGEVING WEBSITE ACTUELE WETGEVING

Sociale zekerheid – algemeen

Regeling bepaling eerste werkdag
Regeling aanwijzing volkenrechtelijke organisaties in het Buitenland 2015
Regeling aanwijzing volkenrechtelijke organisaties in Nederland 2015
Regeling aanwijzing organisaties voor ontwikkelingssamenwerking 2019
Besluit beleid toetsing verblijfstitel
Besluit verzekeringsplicht zeevarenden
Aanwijzingsregeling in buitenland gevestigde werkgever
Besluit Beleidsregels SVB 2023

Werknemersverzekeringen – algemeen

Regeling aanwijzing werkgever en uitzondering verzekeringsplicht Ziektewet, Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering en Werkloosheidswet
Regeling mantelzorgforfait WW en Wet WIA

Ziekte

Controlevoorschriften Ziektewet 2022
Beleidsregel boete werkgevers ZW
Besluit verhaal ziekengeld
Beleidsregels beoordeling participatieverzoek
Regeling voorschotverstrekking ZW
Besluit werkzaamheden, administratieve voorschriften en kosten eigenrisicodragen ZW
Regels vrijwillige ziekengeldverzekering 2007

Arbeidsongeschiktheid

Aanwijzingsregeling regelingen ex artikel 7 en 7a WAO
Regeling nadere invulling algemeen gebruikelijke bekwaamheden
Besluit Uniformering Loonkundige Component Arbeidsongeschiktheidsbeoordeling
Besluit aanspraken bij beroepsziekten van niet op grond van de WAO of de Wet WIA verzekerd
Besluit eenmalige herbeoordeling arbeidsongeschiktheidswetten
Controlevoorschriften arbeidsongeschiktheidswetten 2018
Controlevoorschriften buitenland arbeidsongeschiktheidswetten 2006
Beleidsregel verhoging uitkering bij hulpbehoefendheid
Besluit voorkoming en beperking samenloop WAO- en Wet WIA-uitkeringen met uitkeringen op grond van de sociale wetgeving van een andere Mogendheid
Besluit einde wachttijd en uitlooptermijn WAO, WAZ en Wajong 1999
Regeling samenloop arbeidsongeschiktheidsuitkering met inkomen
Regeling ex artikel 33 AAW en artikel 44 WAO
Beleidsregels uitbetaling arbeidsongeschiktheidsuitkering bij inkomsten uit arbeid
Regeling vrijwillige verzekering Wet WIA 2007
Regeling vaststelling periode eigenrisicodragen WGA-uitkeringen

Wajong

Regeling tegemoetkoming Wajongers
Beleidsregels loondispensatie Wajong
Regeling beleidsregels voortzetting Wajong-uitkering buiten Nederland

WAZ

Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden Waz
Inkomensbesluit Waz
Besluit toekenning WAZ-uitkering met terugwerkende kracht t.a.v. (te) lang doorwerkende WAZ-verzekerden

Re-integratie en werkvoorziening

Werkwijzer Poortwachter, UWV 2022
Regeling beleidsregels vorm- en herkenbaarheidsvereisten re-integratieverslagen

Beleidsregel kosten aanvraag deskundigenoordeel 2013
Besluit Inkoopkader Individuele Re-integratieovereenkomst UWV 2016
Beleidsregel loon- en inkomenssuppletie
Besluit Normbedragen Voorzieningen UWV 2023
Protocol Voorzieningen UWV 2021
Beleidsregel Protocol Jobcoach UWV 2019
Beleidsregels UWV pilot participatiebudget
Beleidsregels proefplaatsing UWV 2023
Beleidsregels Protocol Zeer moeilijk plaatsbaar 2011
Besluit experimentele subsidies generieke werkgeversvoorzieningen
Subsidieregeling voor scholing en re-integratie van personen met arbeidsbeperkingen en ernstige scholingsbelemmeringen
Subsidieregeling kanker & werkzoekenden

Werkloosheid

Besluit registratie UWV 2009
Registratieregels UWV 2016
Regeling aanwijzing van volledige kalendermaanden en werkdagen in de Werkloosheidswet
Besluit GAA uitzendkrachten en gelijkgestelde werknemers
Beleidsregels aansluiting WW-beoordeling op WAO- en WIA-beoordeling
Besluit toepassing maatregel na verwijtbaar eindigen van een gedeeltelijke werkherhvatting
Regeling herlevingstermijn WW
Besluit betaaltermijnen WW-uitkering
Regels vrijwillige werkloosheidsverzekering 2007
Besluit inzake beleid opleiding en scholing WW
Regeling vrijlating vergoedingen scholing Werkloosheidswet
Besluit nadere criteria experimenten WW
Besluit conversie WW
Besluit eindconversie WW

Toeslagenwet

Besluit samenloop toeslagen ex artikel 16 Toeslagenwet
Besluit gelijkstelling loondervingsuitkering Toeslagenwet
Controlevoorschriften toeslagenwet 2022
Regeling vervallen van regels tweede maximeringsbepaling Toeslagenwet

Ouderdom

Besluit gelijkstelling van wonen buiten het Rijk met wonen binnen het Rijk (Algemene Ouderdomswet)
Bekendmaking pensioengerechtigde leeftijd en aanvangsleeftijd in 2025
Bekendmaking pensioengerechtigde leeftijd en aanvangsleeftijd in 2026
Bekendmaking pensioengerechtigde leeftijd en aanvangsleeftijd in 2027
Bekendmaking pensioengerechtigde leeftijd en aanvangsleeftijd in 2028
Bekendmaking pensioengerechtigde leeftijd en aanvangsleeftijd in 2029
Herleiding gedeelten van kalenderjaren en van jaarpremies ex art. 13 Algemene Ouderdomswet
Controlevoorschriften AOW
Regeling nadere regels inzake intrekking en herziening ouderdomspensioen
Regeling uitbetaling vakantie-uitkering
Regeling uitkering aan gemoedsbezwaarden ex artikel 48 AOW
Spaarregeling gemoedsbezwaarden ex artikel 48 AOW

Overlijden

Regelen vermoedelijk overlijden ex artikel 4 Algemene Weduwen- en Wezenwet
Controlevoorschriften Anw
Besluit ex artikel 66a Anw

Verzorging kinderen

Regeling gelijkstelling pleegkinderen
Besluit consumentenprijsindex voor kinderbijslagbedragen
Controlevoorschriften AKW
Besluit controle voorschriften ten aanzien van kinderbijslaggerechtigden van wie het gezin buiten Nederland woont
Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008

Regeling specifieke kwijtschelding schulden SZW in verband met hersteloperatie kindertoeslag
Subsidieregeling pakket herstelregeling kinderopvangtoeslag, Stcrt 2023, 29583

Ziektekosten en maatschappelijke ondersteuning

Regeling gebruik burgerservicenummer in de zorg
Regeling zorgverzekering
Besluit percentages drempel- en toetsingsinkomen zorgtoeslag
Beleidsregels indicatiestelling Wlz 2024

Behoeftigheid en werk(voorziening)

Besluit Participatiewet
Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ
Regeling bijstandsverlening aan zelfstandigen in het buitenland
Regeling uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken 2015
Regeling statistiek Participatiewet, loaw en loaz 2015
Uitvoeringsbesluit Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen

Sancties en terugvordering

Regeling terugvordering geringe bedragen
Besluit boete ZW/WAO werkgevers 2002
Besluit extramurale vrijheidsbeneming en sociale zekerheid
Beleidsregels UWV opschorting betaling bij vertrek naar onbekende bestemming
Besluit Protocol Huisbezoeken Handhaving UWV 2020

Remigratie

Remigratiewet
Remigratiebesluit
Remigratieregeling

Export uitkeringen

Besluit regels export uitkeringen

Uitvoering sociale verzekeringen

Beleidsregel UWV gebruik adresgegevens
Regeling cliëntenparticipatie UWV 2018
Regeling Cliëntenparticipatie SVB 2019

Financiering sociale verzekeringen

Besluit premievaststelling vrijwillige verzekering Ziektewet 2024
Besluit premievaststelling vrijwillige verzekering WIA 2024
Besluit premievaststelling vrijwillige verzekering WAO 2024
Besluit premievaststelling vrijwillige werkloosheidsverzekering 2024
Regeling vaststelling premiepercentage Wlz
Invoeringswet Wet financiering sociale verzekeringen
Regeling vaststelling standaardpremie en bestuursrechtelijke premies 2024

Rechtsbescherming

Beleidsregel Kostenvergoeding UWV
Besluit schadebeleid

ALFABETISCH REGISTER

A

- Aangifte van werkloosheid **6.1** art. 26
- Aanspraak naar burgerlijk recht en
  - arbeidsongeschiktheidsuitkering **4.4** art. 89-91; **4.7** art. 4:1, 4:2
  - nabestaandenuitkering **9.1** art. 60-62
  - ziektewetuitkering **4.1** art. 52-52c
- Aanvraag
  - AKW-uitkering **10.1** art. 14
  - Anw-uitkering **9.1** art. 33
  - bijstandsuitkering **12.1** art. 40-43
  - TOESLW-uitkering **7.1** art. 11
  - van beschikking **16.1**, art. 1:3, 4:1-4:6
  - WAJONG-uitkering **4.7** art. 2:15, 2:39
  - WAO-uitkering **4.4** art. 34
  - Wet arbeid en zorg **10.6** art. 3:11, 3:12
  - WIA-uitkering **4.3** art. 64, 66
  - WW-uitkering **6.1** art. 22
- Aanvullende inkomensondersteuning **12.1** art. 35, 36
- Aanwijzingsbevoegdheid
  - minister **12.1** art. 76
- Abw (zie Algemene bijstandswet 1995)
- Administratief beroep **17.1** art. 7:1-7:28
  - bijzondere bepalingen **17.1** art. 7:16-7:28
- Administratieve rechter **17.1** art. 1:4
- Adoptieverlof **10.6** 3:2
- Afschatten **4.4** art. 18; **4.7** art. 3:3
- AKW (zie Algemene kinderbijslagwet) **10.1**
- Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten **15.1** art. 89-91
- Algemeen Inkomensbesluit socialezekerheidswetten **2.3**
- Algemeen Kinderbijslagfonds **10.1** art. 29a
- Algemeen werkloosheidsfonds **16.1** art. 93, 99, 100
- Algemene bijstand **12.1** art. 19-34
- Algemene Kinderbijslagwet (AKW) **10.1**
  - beslistermijn **10.1** art. 29c, 29d
  - betaling **10.1** art. 18
  - boete **10.1** art. 17a; **13.1** art. 1; **13.2**
  - cassatie **10.1** art. 31
  - controlevoorschriften **10.1** art. 16
  - financiering **10.1** art. 29a
  - herzieningsbesluit **10.1** art. 14a
  - informatieplicht **10.1** art. 15
  - ingezetene **10.1** art. 2
  - intrekingsbesluit **10.1** art. 14a
  - Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen **10.1** art. 5a
  - maatregel **13.3**
  - onvervreemdbaarheid **10.1** art. 23
  - opschorting **10.1** art. 19a
  - peildatum **10.1** art. 11
  - recht op **10.1** art. 7
  - strafbepaling **10.1** art. 36, 39
  - studiefinanciering **10.1** art. 7a
  - terugvordering **10.1** art. 24
  - toekenningsbesluit **10.1** art. 14
  - weigeringsgrond **10.1** art. 17
- Algemene nabestaandenwet (ANW) **9.1**
  - beëindigingsgrond **9.1** art. 16
  - beslistermijn **9.1** art. 64a, 65
  - Besluit tegemoetkoming Anw-ers **9.2**
  - betaling **9.1** art. 46
  - boete **9.1** art. 39; **13.1**, art. 1

- buitenland, verblijf in **9.1** art. 32a cassatie **9.1** art. 66
- controlevoorschriften **9.1** art. 36
- detentie **9.1** art. 32c
- en aanspraak naar burgerlijk recht **9.1** art. 60 e.v.
- geneeskundig onderzoek **9.1** art. 37
- halfwezenuitkering **9.1** art. 22-25
- herzieningsbeslissing **9.1** art. 19, 34
- hoogte **9.1** art. 17
- informatieplicht **9.1** art. 35
- inkomenstoets **9.1** art. 18
- kring van verzekerden **9.1** art. 13
- kindgebonden budget **10.2**
- maatregel **13.3**
- onvervreemdbaarheid **9.1** art. 59
- opschorting **9.1** art. 46a
- overgangsbepalingen **9.1** art. 66a-73
- overlijdensuitkering **9.1** art. 51
- paraplubepaling **9.1** art. 103
- recht op **9.1** art. 14
- strafbepalingen **9.1** art. 77, 79
- strafrechtelijk onderzoek **9.1** art. 42
- terugvordering **9.1** art. 53
- tegemoetkoming **9.2**
- toekenningsbesluit **9.1** art. 33
- vakantie-uitkering **9.1** art. 30-32
- verhaalsrecht **9.1** art. 61
- voorschot **9.1** art. 47
- vrijwillige verzekering **9.1** art. 63-63e
- weigeringsgrond **9.1** art. 38
- wezenuitkering **9.1** art. 25-32d
- zwijgrecht **9.1** art. 40
- Algemene Ouderdomswet (AOW) **8.1**
  - administratieve boete **8.1** art. 17c; **13.1** art. 1
  - beslistermijn **8.1** art. 51 e.v.
  - Besluit inkemsondersteuning AOW-ers **8.2**
  - Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning **8.3**
  - betaling **8.1** art. 19
  - bruto-ouderdomspensioen **8.1** art. 9
  - buitenland, verblijf in **8.1** art. 8a
  - controlevoorschriften **8.1** art. 15
  - gemoedsbezwaren **8.1** art. 48
  - herziening pensioen **8.1** art. 17, 17a
  - ingangsdatum **8.1** art. 16
  - inkomen uit arbeid **8.1** art. 11
  - kring der verzekerden **8.1** art. 6
  - maatregel **14.3**
  - onvervreemdbaarheid **8.1** art. 26
  - opschorting betaling **8.1** art. 19a, 19b
  - overgangsbepalingen **8.1** art. 55-64a
  - overlijdensuitkering **8.1** art. 18
  - recht op **8.1** art. 7
  - strafbepaling **8.1** art. 65
  - terugvordering **8.1** art. 24
  - toekenningsbesluit **8.1** art. 14
  - vakantie-uitkering **8.1** art. 28-33
  - verjaring **8.1** art. 23
  - vrijwillige verzekering **8.1** art. 34-40
  - weigeringsbesluit **8.1** art. 17b
  - zwijgrecht **8.1** art. 17d
- Algemene wet bestuursrecht (Awb) **17.1**
  - aanvraag **17.1** art. 1:3, 4:1-4:7
  - administratief beroep **17.1** art. 1:5, 7:1-7:16
  - belanghebbende **17.1** art. 1:2

- belangenafweging **17.1** art. 3:4
- beleidsregels **17.1** art. 4:81-4:81
- beroep **17.1** art. 1:5, 6:1-6:24, 7:16-7:29, 8:81-8:87
- beschikking **17.1** art. 1:3, 4:1-4:15
- beslistermijn **17.1** art. 7:10, 7:24
- besluit **17.1** art. 1:3, 3:1-3:9, 4:1-15
- bestuursdwang **17.1** art. 5:21-5:31
- bestuursorgaan **17.1** art. 1:1
- bevoegdheid rechtbank **17.1** art. 8:7
- bezwaar **17.1** art. 1:5, 6:1-6:24, 7:1-7:16
- bijstand gemachtigde **17.1** art. 2:1, 8:21
- definities en reikwijdte **17.1** art. 1:1-1:5
- détournement de pouvoir **17.1** art. 3:3
- doorzendplicht **17.1** art. 6:15
- dwangsom **17.1** art. 5:32-5:36
- evenredigheidsbeginsel **17.1** art. 3:4
- geheimhoudingsplicht **17.1** art. 2:5, 7:4, 7:18, 8:29
- handhaving **17.1** art. 5:11-5:20
- herziening **17.1** art. 8:88
- hoorplicht **17.1** art. 7:2-7:9, 7:16-7:23
- klachtbehandeling **17.1** art. 9:1-9:36
- motiveringsplicht **17.1** art. 3:46-3:50, 7:12, 7:26
- schadevergoeding **17.1** art. 8:73
- uitspraak **17.1** art. 8:66-8:80
- voorlopige voorziening **17.1** art. 8:81
- wrakingsprocedure **17.1** art. 8:15-8:20
- zorgvuldigheidsbeginsel **17.1** art. 3:2
- Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen **2.4**
  - aanvraag **2.4** art. 15
  - boete **2.4** art. 40, 41
  - herziening **2.4** art. 20, 21
  - terugvordering **2.4** art. 26-34
  - uitbetaling **2.4** art. 22-25
  - voorschot **2.4** art. 16, 17
- Anticumulatie **4.1** art. 26a; **4.4** art. 44
- ANW (zie Algemene nabestaandenwet)
- AOW (zie Algemene Ouderdomswet)
- Arbeid
  - algemeen geaccepteerde **4.4** art. 18
  - als artiest **3.2** art. 4
  - inkomsten i.v.m. **12.1** art. 32
  - inkomsten uit **4.1** art. 31; **4.4** art. 44; **8.1** art. 11; **12.1** art. 32
  - passende **4.1** art. 30; **6.1** art. 24
  - thuiswerker **3.2** art. 1, 2
  - veiligheid **4.4** art. 98c
- Arbeid en zorg **10.6**
  - aanvraag **10.6** art. 3:11,3:22
  - adoptieverlof **10.6** art. 3:2
  - calamiteitenverlof **10.6** art. 4:1
  - kortdurend zorgverlof **10.6** art. 5:1
  - kraamverlof **10.6** art. 4:2
  - loonbegrip **10.6** art. 1:2
  - loopbaanonderbreking **10.6** art. 7:1-7:16
  - meldingsplicht **10.6** art. 3:3, 5:3, 6:5
  - maatregel **13.3**
  - ouderschapsverlof **10.6** art. 6:1-6:9
  - palliatief verlof **10.6** art. 7:8
  - recht op uitkering **10.6** art. 3:7-3:12, 3:18
  - Wet **10.6**
  - zwangerschaps- en bevallingsverlof **10.6** art. 3:1
- Arbeidsdeskundige **4.4** art. 87b
- Arbeidsgehandicapte **4.1** art. 29b; **4.7**; **12.12** art. 1
- Arbeidsinschakeling **12.1** art. 9, 10

- Arbeidskundig onderzoek **4.11** art. 5
- Arbeidsondersteuning
- jonggehandicapte **4.7**
- Arbeidsongeschiktheid **4.3** art. 4, 5, 6; **4.4** art. 18; **9.1** art. 11; **10.1** art. 7
- herschatting **4.4** art. 37-41
  - inkomensgevolgen **6.4**
  - jonggehandicapte **4.7** art. 2:3, 2:4
  - Schattingsbesluit **4.11**
  - uurloonschatting 2008 **4.12**
  - werkloze werknemer **12.11**
- Arbeidsongeschiktheidsfonds **16.1** art. 112, 114, 115
- Arbeidsongeschiktheidskas **16.1** art. 113, 116, 117
- Arbeidsongeschiktheidsuitkering
- aanvraag **4.3** art. 64-66; **4.4** art. 34
  - arbeidsverleden **4.3** art. 15
  - beslag **4.3** art. 81; **4.4** art. 65b; **4.6** art. 2:65, 3:62
  - beslistermijn **4.3** art. 101, 102, 111, 112; **4.4** art. 86b, 87; **4.7** art. 6:1, 6:3
  - beperking export **4.4** art. 20
  - beroepsgronden **4.4** art. 87e
  - betaling **4.3** art. 67; **4.4** art. 50; **4.7** art. 3:45-3:54
  - bezwaarschriftprocedure **4.3** art. 111, 112; **4.4** art. 87b-87e; **3.5** art. 6:3, 6:4; **17.4**
  - boete **4.3** art. 91; **4.4** art. 29a; **4.7** art. 2:69; **13.1**; **13.2**
  - cassatie **4.3** art. 116; **4.4** art. 87f; **4.7** art. 6:5
  - controlevoorschrift **4.7** art. 3:36
  - dagloon **4.3** art. 13
  - eigenrisicodragen **4.3** art. 42, 82-87; **4.4** art. 75a-75h
  - einde **4.3** art. 49, 56; **4.4** art. 43-43d; **4.7** art. 2:58, 3:18-3:23
  - en aanspraak naar burgerlijk recht **4.4** art. 89-91; **4.7** art. 4:1, 4:2
  - financiering **4.7** art. 5:1-5:4
  - gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid **4.3** art. 5, 6; art. 54-63
  - gemoedsbezwaren **4.4** art. 33
  - herleving **4.3** art. 50, 57
  - heropening **4.4** art. 47-48; **4.7** art. 3:22, 3:23
  - herziening **4.3** art. 76; **4.4** art. 36, 36a; **4.7** art. 3:13-3:18
  - hoogte uitkering **4.3** art. 21, 51, 59; **4.4** art. 9; **4.7** art. 3:8
  - informatieplicht **4.3** art. 27; **4.4** art. 41, 70; **4.7** art. 3:74
  - ingangsdatum **4.7** art. 3:29-3:31
  - inkomsten uit arbeid **4.3** art. 52; **4.4** art. 44; **4.7** art. 3:48
  - inlooprisico **4.4** art. 75b
  - jonggehandicapte **4.7** art. 3:3-3:23
  - kring der verzekerden **4.3** art. 7-16; **4.4** art. 16
  - loonaanvullingsuitkering **4.3** art. 60, 61
  - loondervingsuitkering **4.4** art. 21, 21a
  - maatregel **4.3** art. 88-90; **14.3**; **14.4**
  - medische beschikking **4.3** art. 103-107; **4.4** art. 88-88g
  - melding arbeidsongeschiktheid **4.4** art. 33
  - nawerking verzekering **4.3** art. 10
  - onvervreemdbaarheid **4.3** art. 80; **4.4** art. 65a; **4.7** art. 2:64, 3:61
  - overgangsrecht **4.3** art. 120-133; **4.4** art. 91b-d; **4.7** art. 8:1-8:10a
  - overlijdensuitkering **4.3** art. 74; **4.7** art. 2:56, 3:54
  - particuliere **4.3** art. 137
  - plichten verzekerde **4.3** art. 27-32
  - proefplaatsing **4.3** art. 37; **3.8** art. 6
  - recht op **4.3** art. 47, 48, 54, 55; **4.4** art. 18; **4.7** art. 3:3
  - samenloop **4.3** art. 73, 98 e.v.; **4.4** art. 65; **4.7** art. 3:50, 3:51
  - strafbepaling **4.3** art. 134-136; **4.4** art. 92-98; **4.7** art. 7:1, 7:2
  - strafrechtelijk onderzoek **4.4** art. 29d
  - termijnen **4.3** art. 101, 102; **4.4** art. 98b
  - terugvordering **4.3** art. 77; **4.4** art. 57; **4.7** art. 2:59, 3:56
  - tijdens detentie **4.3** art. 43, 44; **4.7** art. 3:5
  - uitkeringsgrondslag **4.7** art. 2:1-2:6, 3:7
  - uitvoering **4.4** art. 66-71b
  - uitsluitingsgronden **4.3** art. 43

- vakantie-uitkering **4.3** art. 68; **4.7** art. 3:24-3:26, 3:32, 3:52
- verhaalsrecht **4.7** art. 4:2
- verjaring **4.2** art. 75; **4.4** art. 56; **4.7** art. 2:57,3:55
- verplichte verzekering **4.3** art. 7-10
- vervolguitering **4.3** art. 60, 62; **4.4** art. 21b
- volledig en duurzaam arbeidsongeschikt **4.3** art. 4, 6, 47-50
- vrijwillige verzekering **4.3** art. 18-22; **4.4** art. 81-86
- wachttijd **4.3** art. 23; **4.4** art. 19
- weigering **4.3** art. 43-46, 88, 89; **4.4** art. 25, 28; **4.7** art. 3:37, 3:38
- WGA-uitkering **4.3** art. 54-63
- zwijgrecht **4.4** art. 29b
- Arbeidsovereenkomst **1.1** art. 7:658a, 660a; **4.1** art. 3-16; **4.4** art. 3-17; **6.1** art. 3-13
- bijzondere verplichtingen **1.1** art. 7:658a, 660a;
- Arbeidsuren
  - Gelijkstellingsregeling **3.4**
- Arbeidsurenverlies **6.1** art. 16
- Arbeidsverhouding
  - Besluit aanwijzing gevallen als dienstbetrekking **3.2**
  - gelijkgestelde **4.1** art. 4, 5; **4.4** art. 9, 11; **6.1** art. 4, 5
- Arbeidsverleden **4.3** art. 15; **6.1** art. 42
  - berekening **6.1** art. 42
- Artiest **3.2** art. 4
- Awb (zie Algemene wet bestuursrecht) **17.1**

B

- Basiskinderbijslagbedrag **10.1** art. 12
- Bedrijfsongeval (zie Arbeidsongeval)
- Behoud van WW
  - uitkering **6.1** art. 76
- Belangenafweging **17.1** art. 3:4
- Beleidsregel
  - boete werknemer 2017 **13.2**
  - elektronische communicatie UWV **15.4**
  - maatregelen UWV **13.4**
  - terug- en invordering **13.6**
  - uurloonschatting 2008 **4.12**
- Beleidsregels
  - arbeidsinschakeling gedeeltelijk arbeidsgeschikten **5.4**
  - van bestuursorganen **17.1** art. 4:81-4:84
  - scholing UWV 2021 **5.8**
  - schorsing, intrekking en herziening uitkeringen 2006 **13.5**
  - UWV gebruik polisgegevens 2018 **15.5**
  - voorschotverstreking 2015 **6.10**
- Benadeling **4.1** art. 45; **6.1** art. 24
- Beperking export uitkeringen **4.1** art. 19a; **4.3** art. 20, 43b, 47a; **7.1** art. 4a; **7.1** art. 8a; **9.1** art. 32a, 32b; **10.1** art. 7b
- Beroep
  - Centrale Raad van (zie verder Centrale Raad van Beroep) **17.3**
  - Beroep bij Centrale Raad van Beroep **17.3** art. 17
  - Beroep bij rechtbank **17.1** art. 8:1-8:88
    - behandeling **17.1** art. 8:41-8:55
    - behandeling door enkelvoudige en meervoudige kamer **17.1** art. 8:10-8:12
    - bevoegdheid **17.1** art. 8:1-8:9
    - getuigen, deskundigen en tolken **17.1** art. 8:33-8:40
    - griffierecht **17.1** art. 8:41
    - herziening **17.1** art. 8:88
    - partijen **17.1** art. 8:21-8:32
    - uitspraak **17.1** art. 8:66-8:80
    - vereenvoudigde behandeling **17.1** art. 8:54-8:55
    - versnelde behandeling **17.1** art. 8:52, 8:53
    - verwijzing, voeging en splitsing **17.1** art. 8:13, 8:14
    - verzending van stukken **17.1** art. 8:37-8:40
    - voorlopige voorziening en onmiddellijke uitspraak in hoofdzaak **17.1** art. 8:81-8:87

- vooronderzoek **17.1** art. 8:42-8:51
- wraking en verschoning van rechters **17.1** art. 8:15-8:20
- Beroepswet **17.3**
- Beschikking **17.1** art. 1:3, 4:1-4:15
  - aanvraag **17.1** art. 4:1-4:6
  - beslistermijn **17.1** art. 4:13-4:15
  - voorbereiding **17.1** art. 4:7-4:12
- Beslag
  - executoriaal **13.8**
  - niet vatbaar voor **4.1** art. 50; **4.3** art. 81; **4.4** art. 65b; **4.7** art. 2:65, 3:62; **6.1** art. 40; **7.1** art. 25; **8.1** art. 26; **8.1** art. 59; **10.1** art. 23; **12.1** art. 46
- Beslistermijn **17.1**, 7:10, 7:24
  - AKW **10.1** art. 29c
  - ANW **9.1** art. 64a
  - AOW **8.1** art. 51
  - Awb **17.1** art. 7:10
  - WAO **4.4** art. 86b
  - WAJONG **4.7** art. 6:1
  - WIA **4.3** art. 101
  - WW **6.1** art. 127
  - ZW **4.1** art. 72b
- Besluit **17.1** art. 1:3, 3:1-3:9, 3:34-3:50
  - aanvraag **17.1** art. 4:1-4:6
  - advisering **17.1** art. 3:5-3:9a
  - algemene bepalingen **17.1** art. 3:1-3:9, 3:34-3:50
  - bekendmaking en mededeling **17.1** art. 3:40-3:46
  - beslagvrije voet **13.9**
  - bestuursdwang **17.1** art. 5:21-5:31
  - bezwaar en beroep **17.1** art. 6:1-6:24, 7:1-7:29
  - bijzondere bepalingen **17.1** art. 4:1-4:15
  - dwangsom **17.1** art. 5:32-5:36
  - handhaving **17.1** art. 5:11-5:36
  - motivering **17.1** art. 3:46-3:50
  - zorgvuldigheid en belangenafweging **17.1** art. 3:2-3:4
- Besluit advisering beschut werk **12.4**
- Besluit beslagvrije voet **13.9**
- Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 **12.7**
- Besluit garantiebedrag Wajong **4.10**
- Besluit gedifferentieerde premie Whk 2024 **16.4**
- Besluit gelijkstelling vreemdelingen Participatiewet, IOAW en IOAZ **12.8**
- Besluit inkomensondersteuning AOW-ers **8.2**
- Besluit langdurige zorg **11.5**
- Besluit loondagen Werkloosheidswet en Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen **3.6**
- Besluit loonkostensubsidie en minimumbedragen studietoelage Participatiewet 2021 **12.2**
- Besluit nadere regeling verlies van arbeidsuren **6.3**
- Besluit ontheffing verplichtingen sociale zekerheidswetten **5.10**
- Besluit passende arbeid WW en ZW **3.5**
- Besluit proceskosten bestuursrecht **17.2**
- Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW **8.3**
- Besluit sollicitatieplicht werknemers WW en IOW 2012 **6.5**
- Besluit tegemoetkoming Anw-ers **9.2**
- Besluit experiment bredere inzet re-integratie-instrumenten
  - Tijdelijk **5.7**
- Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 **2.1**
- Besluit uitvoering kinderbijslag **10.2**
- Besluit Wet financiering sociale verzekeringen **16.2**
  - AWBZ **16.2** art. 4.1-4:9
  - eigenrisicodragen **16.2** art. 2.16
  - premie werknemersverzekeringen **16.2** art. 4.1
- Bestaanszekerheid **19.1** art. 20
- Bestuurlijk verkeer
  - gebruik van de taal in het **17.1** art. 2:6-2:13

Bestuurlijke boete **4.1** art. 38, 38a, 45a-45h; **4.3** art. 91-96; **4.4** art. 29a-29h; **4.7** art. 2:69, 3:40-3:44; **6.1** art. 27a-28; **7.1** art. 14a-15; **8.1** art. 17c; **9.1** art. 39-46; **10.1** art. 17a-17h; **11.1** art. 96; **12.11** art. 21-25; **12.9** art. 20a; **13.1** art. 1; **13.2**

– Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering Bestuursdwang **17.1** art. 5:21-5:31

– Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen **13.7**

Bestuursorgaan **17.1** art. 1:1

– beleidsregels **17.1** art. 4:81-4:84

Bestuursrecht

– Algemene wet (zie Algemene wet bestuursrecht) **17.1**

Betaling

– arbeidsongeschiktheidsuitkering **4.4** art. 50; **4.7** art. 3:45-3:54

– bijstand **12.1** art. 45

– kinderbijslag **10.1** art. 18

– nabestaandenuitkering **9.1** art. 46

– ouderdomspensioen **8.1** art. 19

– werkloosheidsuitkering **6.1** art. 30

– ziekwetuitkering **4.1** art. 47

Bezalingsonmacht werkgever **6.1** art. 61 ev.

Bevallingsuitkering **4.1** art. 19, 29a

Bevallingsverlof **10.6** art. 3:1; **4.1** art. 19, 29a

Bezwaarschrift **4.1** art. 73; **4.4** art. 87b; **4.7** art. 6:3, 6:4; **6.1** art. 128; **8.1** art. 52; **12.11** art. 44; **17.1** art. 1:5, 6:1-6:24, 7:1-7:15

– bijzondere bepalingen **17.1** art. 7:2-7:15

– Reglement behandeling bezwaarschriften UWV 2024 **17.4**

Bijstand (zie Participatiewet)

Bijstandsnorm **12.1** art. 20-24

Bijzondere bijstand **12.1** art. 35

Bindend besluit van organen van de Europese Gemeenschappen

– uitvoering **17.1** art. 1:7-1:9

Boedelschuld **1.2** art. 40

Boete (zie Bestuurlijke boete)

Boetebesluit

– socialezekerheidswetten **13.1**

– Beleidsregel boete werknemer 2013 **13.2**

Buitenland

– verblijf in **4.1** art. 19a; **8.1** art. 8a; **9.1** art. 32a

Bupo-verdrag (zie IVBPR) **18.2**

Burgers

– verkeer tussen en bestuursorganen **17.1** art. 2:1-2:15

C

Calamiteitenverlof **10.6** art. 4:1

Cassatie **4.1** art. 75m; **4.3** art. 116; **4.4** art. 87f; **4.7** art. 6:5; **8.1** art. 53; **9.1** art. 66; **10.1** art. 31; **12.1** art. 80

Centrale Raad van Beroep **17.3** art. 17

– beroep **15.1** art. 83; **17.3** art. 17

– hoger beroep **4.1** art. 75m; **4.4** art. 87f; **6.1** art. 129d; **9.1** art. 66; **10.1** art. 31; **17.3** art. 18-28

– meervoudige en enkelvoudige kamers **17.3** art. 17, 21

– samenstelling en organisatie **17.3**

Cliëntenparticipatie **15.1** art. 7, 8

College voor zorgverzekeringen **11.1** art. 58-76

Controlevoorschriften **4.1** art. 39; **4.4** art. 27; **4.7** art. 3:36; **8.1** art. 15; **9.1** art. 36; **10.1** art. 16

Coördinatie socialezekerheidsstelsels EU **18.14**; **18.15**

CVZ (zie College voor zorgverzekeringen)

D

Dagloon **3.7**; **4.1** art. 68; **4.3** art. 13, 14; **4.4** art. 14, 15., 21; **6.1** art. 44; **6.9** art. 9, 10

– Dagloonbesluit werknemersverzekeringen **3.10**

Deskundigenoordeel **15.1** art. 32

Detentie **4.1** art. 19b; **4.3** art. 43, 44; **4.4** art. 19a; **4.7** art. 3:5; **9.1** art. 32c

Detournement de pouvoir **17.1** art. 3:3
 Dienstbetrekking (zie ook Arbeidsovereenkomst en Arbeidsverhouding) **4.1** art. 3-9; **4.4** art. 4, 6, 8; **6.1** art. 3-9
 – Besluit aanwijzing arbeidsverhouding als **3.2**
 – bewijslast bestaan **6.1** art. 127b
 Directeur-grootaandeelhouder **4.1** art. 6; **4.4** art. 4, 6; **6.1** art. 6
 – Regeling aanwijzing 2016 **3.3**
 Doorzendplicht **12.1** art. 42; **17.1** art. 6:15
 Duurzaam gescheiden leven **8.1** art. 1
 Dwangsom **17.1** art. 5:32-5:36

E

Eigen risico
 – eigenrisicodrager **4.3** art. 2, 37, 42, 82-87; **4.4** art. 75a-75h; **16.1** art. 40-46a; **16.2** art. 2.16
 – in Zorgverzekeringswet **11.1** art. 19-22; **11.2** art. 2.17
 Eigen woning
 – en bijstand **12.1** art. 50
 Elektronische communicatie UWV
 – beleidsregel **15.4**
 Europees Sociaal Handvest **18.7**
 Europese Unie **18.9**
 Europese Unie
 – coördinatie socialezekerheidsstelsels **18.14**; **18.15**; **18.16**
 – Handvest grondrechten (zie verder Grondrechten) **18.6**
 Evenredigheidsbeginsel **17.1** art. 3:4
 Executoriaal beslag **13.8**
 Experimenten **6.1** art. 130
 Export uitkeringen **4.1** art. 19a; **4.4** art. 20, 43b, 47a; **14.1**

F

Faillissement
 – bescherming werknemer **18.9**
 – opzegging tijdens **1.2** art. 239
 – overneming werkgeversverplichtingen bij **6.1** art. 61
 Fictieve afschatting **4.4** art. 44
 Fictieve opzegtermijn **6.1** art. 16
 Fictieve weigering **17.1** art. 6:2
 Fraude
 – bedrog en valsheid in geschrifte **13.10**
 – sociale zekerheids- **13.11**

G

Garantiebedrag
 – besluit Wajong **4.10**
 Garantieregeling
 – WAO **4.4** art. 61
 Gebruik polisgegevens 2018
 – Beleidsregels UWV - **15.5**
 Gegevensuitvraag
 – eenmalige **15.2** art. 5.2a, 5.2b; **15.3** art. 6.1
 Gehandicapt
 – kind **10.5**
 Geheimhoudingsplicht **17.1** art. 2:5, 7:4, 7:18, 8:29
 Gehuwd **8.1** art. 1; **9.1** art. 3
 Gelijke behandeling
 – in arbeid en beroep **18.12**
 – Grondwet **19.1** art. 1
 Gelijkstellingsregeling
 – arbeidsuren **3.4**
 Gemoedsbezwaren **4.4** art. 33; **8.1** art. 48; **11.1** art. 57, 70; **16.1** art. 64
 Gezamenlijke huishouding **8.1** art. 1; **9.1** art. 3; **12.1** art. 3
 – Besluit aanwijzing registraties 1998 **2.2**

Gezinsbijstand **12.1** art. 26
Gezondheidszorg
– grondrecht op **19.1** art. 22
Griffierecht **17.1** art. 8:41, art. 8:74
Grondrechten
– Handvest Europese Unie **18.8; 18.16**
Grondwet **19.1** art. 20

H

Halfwezenuitkering **9.1** art. 22-25
Handvest grondrechten Europese Unie **18.8; 18.15**
Hardheidsclausule **12.1** art. 16
Herleving uitkering **4.3** art. 50, 57; **6.1** art. 21
Hersteldmelding
– door werkgever **4.1** art. 38, art. 38a
Herziening
– arbeidsongeschiktheidsuitkering **4.4** art. 36-42; **4.7** art. 3:13-3:18
– kinderbijslag **10.1** art. 14a
– nabestaandenuitkering **9.1** art. 19, 34
– ouderdomspensioen **8.1** art. 17, 17a
– werkloosheidsuitkering **6.1** art. 22a
– ziektewetuitkering **4.1** art. 30a
Hoger beroep **17.1** art. 6:4, 7:1; **17.3** art. 18-28
Hoorplicht **17.1** art. 7:27:17
Huishoudelijk personeel **4.1** art. 6; **4.4** art. 6; **6.1** art. 6
Huishouding
– gezamenlijke **4.3** art. 1; **12.1** art. 3

I

Indicatiestelling WSW **15.1** art. 30d
Individueel klachtrecht **17.1** art. 9:1-9:16
Individuele re-integratieovereenkomst **15.2** art. 4.2-4.4
Informatieplicht **4.3** art. 80; **4.6** art. 3:74; **6.1** art. 25; **9.1** art. 35; **10.1** art. 15; **12.1** art. 17
Ingezetene **8.1** art. 6; **9.1** art. 6
– onder WAJONG **4.8**
Inkomen
– en bijstand **12.1** art. 32, 33
– in verband met arbeid **8.1** art. 10, 11
Inkomensbesluit
– socialezekerheidswetten **2.3**
Inkomensondersteuning
– Besluit AOW-ers **8.2**
Inkomenssuppletie **5.5** art. 17; **5.6** art. 2
Inkomenstoets **7.1** art. 6; **12.9** art. 8
Inkomensvoorziening
– jonggehandicapte **4.7** art. 2:39-2:44
Inlichtingenplicht (zie Informatieplicht)
Inlichtingenplicht
– Regeling uitzondering **15.6**
Inlooprisko **4.4** art. 75b
Insolventie werkgever
– bescherming werknemer **18.11**
Inspectie werk en inkomen **15.1** art. 36-44
Invaliditeit (zie Arbeidsongeschiktheid)
Invoeringswet
– nieuwe en gewijzigde arbeidsongeschiktheidsregelingen **4.5**
IOAW (zie Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers)
IOAZ (zie Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen)
IVBPR **18.2** art. 14, 26

J

jongeren

- inkomensvoorziening **2.2** art. 24-43
- werkleeraanbod **2.2** art. 13-23
- jonggehandicapt (zie WAJONG) **4.7** art. 2:3, **4.8**; **4.9**

KKind **9.1** art. 5; **10.1** art. 7-13Kindgebonden budget **10.5**

Klachtrecht

- individueel **17.1** art. 9:1 e.v.
- Klachtenreglement UWV 2009 **17.6**

Korting

- op AOW **8.1** art. 13

Kortsluiting **18.1** art. 8:86Kraamverlof **10.6** art. 4:2**L**

Langdurige zorg

- besluit **11.5**
- regeling **11.6**
- Wet **11.4**

Levensloopregeling **10.6** art. 7:1, 7:2

Levensstandaard

- recht op een redelijke **18.1** art. 25

Loon **4.1** art. 14; **4.4** art. 13; **6.1** art. 14; **16.1** art. 16

- belastbaar **16.5** art. 9
- bij ziekte, zwangerschap, enz. **1.1** art. 7:629;

Loonaanvullingsuitkering **4.3** art. 60, 61

Loonbelasting

- Wet op de 1964 **16.5**

Loondervingsuitkering **4.4** art. 21, 21a

Loondomein

- Wet tegemoetkoming - **5.11**
- Loonkostensubsidie **4.3** art. 37a; **4.4** art. 65i; **4.7** art. 2:21, 3:71, 3:72, 8:5; **6.1** art. 78a; **15.1** art. 30e
- Besluit Participatiewet 2021 **12.2**
- Regeling Participatiewet 2021 **12.3**

Loonsuppletie **5.5** art. 16, 17; **5.6** art. 2**M**Maatmaninkomen **4.11** art. 6-8Maatregel **4.3** art. 88, 89; **4.4** art. 29; **6.1** art. 27; **7.1** art. 14; **13.3**; **13.4**; **12.9** art. 20

- 1990- **7.1** art. 3

Maatregelenbesluit

- socialezekerheidswetten **13.3**; **13.4**

Medische beschikking **4.3** art. 103-107; **4.4** art. 88-88gMinimumloon **7.1** art. 1-10Motiveringsplicht **17.1** art. 3:46-3:50, 7:12, 7:26Musicus **3.2** art. 4**N**1990-maatregel **7.1** art. 3Nabestaandenwet, Algemene (ANW) **9.1**Nabestaandenfonds **9.1**; **17.1** art. 82, 85Nawerking **4.3** art. 10; **4.4** art. 17No claimteruggave **11.2** art. 2.18, 2:19**O**Onderhoudsvereiste **10.1** art. 7

Ontslag

- verweer tegen **6.5**

Onvervreemdbaarheid

- arbeidsongeschiktheidsuitkering **4.3** art. 80; **4.4** art. 65a; **4.7** art. 2:64, 3:61
- bijstandsuitkering **12.1** art. 46
- kinderbijslag **10.1** art. 23
- nabestaandenuitkering **9.1** art. 59
- ouderdomspensioen **8.1** art. 26
- werkloosheidsuitkering **6.1** art. 40; **7.1** art. 25
- Ziektewetuitkering **4.1** art. 50

Onverwijld bijstand **12.1** art. 81

Openbaar Ministerie

- onderzoek **4.1** art. 45d; **4.4** art. 29d; **6.1** art. 27d; **8.1** art. 17f; **9.1** art. 42; **10.1** art. 17d; **12.1** art. 66

Opschorting

- Akw **10.1** art. 19a
- ANW-uitkering **9.1** art. 46a
- AOW-uitkering **8.1** art. 19a
- bijstandsuitkering **12.1** art. 54
- ZW-uitkering **4.1** art. 41

Opzegging

- bij faillissement **1.2** art. 40
- bij surseance van betaling **1.2** art. 239

Opzegtermijn

- bij faillissement **1.2** art. 40
- bij surseance van betaling **1.2** art. 239

Organen van Europese Gemeenschappen

- uitvoering van bindende besluiten **17.1** art. 1:7-1:9

Ouderdomsfonds **16.1** art. 82, 83

Ouderdomspensioen

- aanvulling **8.1** art. 33b
- kring der verzekerden **8.1** art. 6
- recht op **8.1** art. 7

Overheidspersoneel **4.1** art. 76-76e; **6.1** art. 7-8a

Overlijdensuitkering **4.1** art. 35; **4.3** art. 74; **4.4** art. 53; **4.7** art. 2:56, 3:54; **7.1** art. 23; **8.1** art. 18; **9.1** art. 51

P

Participatiewet **12.1**

- Besluit loonkostensubsidie en minimumbedragen studietoelage 2021 **12.2**
- Besluit taaltoets **12.6**
- Regeling loonkostensubsidie 2021 **12.3**
- Regeling procesgang vangnetters gemeentelijke doelgroep **12.5**

Passende arbeid **4.1** art. 30; **4.4** art. 28; **6.1** art. 24; **6.4**; **12.9** art. 20

- Besluit WW en ZW **3.5**

Peildatum **10.1** art. 11

Persoonsgegevens

- Regeling inzage- en correctierecht UWV 2018 **17.5**

Premie

- korting **16.1** art. 49, 50
- invordering **16.1** art. 60
- vrijstelling **16.1** art. 47, 48, 51 e.v.
- werknemersverzekeringen **16.2** art. 2.1-2.16

Proceskosten **17.1** art. 8:75

- Besluit bestuursrecht **17.2**

Proefplaatsing **4.3** art. 37

- bij re-integratie **6.1** art. 76a
- vrijstelling i.v.m. **5.9** art. 6

R

Raad van State

- Afdeling bestuursrechtspraak **17.1**

Raad voor werk en inkomen **15.1** art. 16, 17

Rariteiten-KB **3.2**; **4.1** art. 5; **4.4** art. 5; **6.1** art. 5

Recht op bijstand **12.1** art. 11

- Rechten van de mens
- Universele verklaring van de **18.1**
- Rechtmatig verblijf **8.1** art. 6
- Rechtspraak
- internationale waarborgen inzake behoorlijke **18.4** art. 14
- Referte-eis **4.4** art. 58; **6.1** art. 17 e.v.
- Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen **10.4**
- Regeling inzage- en correctierecht UWV 2018 **17.5**
- Regeling langdurige zorg **11.6**
- Regeling loonkostensubsidie Participatiewet 2021 **12.3**
- Regeling onwerkbaar weer **6.2**
- Regeling uitvoering dubbele kinderbijslag bij intensieve zorg **10.3**
- Regeling uitzondering inlichtingenplicht **15.6**
- Regeling vrijstelling verplichtingen sociale zekerheidswetten **5.9**
- Regeling vrijwilligerswerk in de WW **6.8**
- Regeling Wfsv **16.3**
- Regeling woonlandbeginsel in de sociale zekerheid 2012 **14.3**
- Reglement behandeling bezwaarschriften UWV 2024 **17.4**
- Regres (zie Verhaal)
- Reïntegratie **1.1** art. 7:658a; **5.1**; **5.2**; **3.9**; **6.1** art. 72-78
- budget **15.2** art. 4.7-4.17
  - jonggehandicapte **4.7** art. 2:18, 3:63-3:73
  - overeenkomst **15.2** art. 4.2-4.4; **15.3** art. 4.6-4.8
  - vangnetter **5.2**
  - Werkloosheidswet **6.1** art. 72-78
  - WIA **4.3** art. 25, 33-37, 42 e.v.
  - Ziektewet **4.1** art. 39a
- Reïntegratiebedrijf **15.1** art. 11, 12, 30a; **15.2** art. 4.1
- Reïntegratiebesluit **5.5**
- inkomensstoets vervoersvoorziening **5.5** art. 5, 6
  - loon- en inkomenssuppletie **5.5** art. 16, 17
  - subsidieregeling werkgevers **5.5** art. 9-12
  - voorzieningen **5.5** art. 5-8
  - zelfstandige **5.5** art. 13-15
- Reïntegratieplan **4.4** art. 71a, 71b
- Reïntegratieregeling **5.6**
- inkomensstoets vervoersvoorziening **5.6** art. 4-7
  - loon- en inkomenssuppletie **5.6** art. 2
- Reïntegratievoorzieningen **5.5** art. 5-8
- Richtlijn strafvordering sociale zekerheidsfraude **13.11**

S

Samenloop

- voorkoming **4.1** art. 26a, 32, 32a.; **4.3** art. 73, 98 e.v.; **4.4** art. 59c, 65; **4.7** art. 3:50, 3:51; **6.1** art. 22

Sancties

- bestuurlijke boete **4.1** art. 38, 38a, 45a-45h; **4.3** art. 91; **4.4** art. 29a-29h; **4.7** art. 2:67-2:69, 7:1, 7:2; **6.1** art. 27a-28; **7.1** art. 14a-15; **8.1** art. 17c; **9.1** art. 39-46; **10.1** art. 17a-17h; **11.1** art. 96; **12.11** art. 21-25; **12.9** art. 20a; **13.1** art. 1; **13.2**; **13.7** art. 40
  - weigering uitkering **4.1** art. 29, 44, 45; **4.3** art. 88-90; **4.4** art. 25; **4.7** art. 3:37, 3:38; **6.1** art. 27; **8.1** art. 17b; **9.1** art. 38; **10.1** art. 17; **12.11** art. 19
- Schadevergoeding **17.1** art. 8:73

Schatting

- actieve **4.4** art. 44
- Beleidsregel uurloon- 2008 **4.12**

Schattingsbesluit **4.11**

Scholing **5.9** art. 6

Scholingsregeling WW **6.6**

Schuldsaneringsregeling natuurlijke personen **6.1** art. 61

Sociale verzekeringsbank **14.1** art. 34-35

Sociale zekerheid

- coördinatie Europese stelsels **18.14**; **18.15**; **18.16**
- richtlijn strafvordering fraude **13.11**

- recht op **18.5** art. 12
- regeling woonlandbeginsel 2012 **14.3**
- Socialezekerheidsuitkering
  - Bekendmaking landen waarin niet langer recht bestaat op een **14.2**
- Socialezekerheidswetten
  - algemeen inkomensbesluit **2.3**
- Sollicitatieplicht
  - Werknemers WW en IOW 2012 **6.5**
- Spaarfonds AOW **16.1** art. 86, 87
- Strafbepaling
  - AKW **10.1** art. 36
  - ANW **9.1** art. 77, 79
  - AOW **8.1** art. 65, 66
  - WAO **4.4** art. 92-98
  - WAZ **4.4** art. 99-101
  - WAJONG **4.7** art. 7:1, 7:2
  - WIA **4.3** art. 134-136
  - ZW **4.3** art. 77-84
- Strafrechtelijk onderzoek **4.1** art. 45d; **4.4** art. 29d; **6.1** art. 27d; **8.1** art. 17f; **9.1** art. 42; **10.1** art. 17d
- Studerende
  - onder WAJONG **4.9** art. 1
- Studiefinanciering
  - kinderbijslag **10.1** art. 7a
- Surseance van betaling **6.1** art. 61
- SUWI (zie Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen)
  - Besluit **15.2**
  - Regeling **15.3**
  - Wet **15.1**

T

- Taalgebruik in het bestuurlijk verkeer **17.1** art. 2:6-2.12
- Terugvordering
  - arbeidsongeschiktheidsuitkering **4.3** art. 77; **4.4** art. 57; **4.7** art. 2:59, 3:56
  - bijstandsuitkering **12.1** art. 58-60
  - IOW-uitkering **12.10** art. 34-38
  - kinderbijslag **10.1** art. 24
  - nabestaandenuitkering **9.1** art. 53
  - ouderdomspensioen **8.1** art. 24
  - werkloosheidsuitkering **6.1** art. 36
  - ziektewetuitkering **4.1** art. 33
- Terugwerkende kracht
  - toekenning met **8.1** art. 16; **9.1** art. 33; **10.1** art. 14
- Thuiswerker **3.2** art. 1 e.v.
- Tijdelijk besluit experiment bredere inzet re-integratie-instrumenten **5.7**
- Toekenningsbesluit
  - AKW **10.1** art. 14
  - ANW **9.1** art. 33
  - AOW **8.1** art. 14
  - Participatiewet **12.1** art. 44
- Toeslag
  - AOW **8.1** art. 8
  - betaling **7.1** art. 15-18
  - hoogte **7.1** art. 8
  - recht op **7.1** art. 2
- Toeslagenwet (TOESLW) **7.1**
  - maatregel **13.3**; **13.4**
  - weigering **7.1** art. 14
- Toezicht **17.1** art. 5:11 e.v.
- Topsporter **3.2** art. 4a-20
- TOESLW (Zie Toeslagenwet) **7.1**

U

Uitkering

- halfwezen **9.1** art. 22
- loondervings- **4.6** art. 21, 21a
- nabestaanden- **9.1** art. 14
- recht op **6.1** art. 17
- wezen **9.1** art. 26

Uitkeringsreglement werkloosheidsverzekeringen **6.1** art. 101

Uitkeringsreglement WW 2015 **6.9**

Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 **11.8**

Uitvoeringsregeling Wmo 2015 **11.9**

Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) **4.1** art. 53-62; **4.4** art. 66-71; **6.1** art. 11, 98-101; **7.1** art. 29-32; **15.1** art. 30-33d

- beleidsregel elektronische communicatie UWV **15.4**
- beleidsregels UWV gebruik polisgegevens 2018 **15.5**
- klachtenreglement 2009 **17.6**
- persoonsgegevens **17.5**
- reglement behandeling bezwaarschriften UWV 2018 **17.4**
- verhaalsrecht **4.1** art. 52a; **4.4** art. 90, 91; **4.7** art. 4:2

Universele verklaring van de rechten van de mens **18.1**

Uurloonschatting **4.12**

UWV (zie Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen)

V

Vakantie **4.3** art. 59a-59e; **5.9** art. 4; **6.1** art. 19

Vakantieregeling WW en IOW **6.6**

Vakantie-uitkering **4.4** art. 59a-59e; **4.7** art. 3:24-3:26, 3:32, 3:52; **7.1** art. 10; **8.1** art. 28, 29; **9.1** art. 30-32

Verblijfsvergunning **19.2** art. 13-45

Verdiencapaciteit **4.4** art. 18

Verdrag

- burgerrechten en politieke rechten **18.2**
- sociale en culturele rechten **18.3**

Verhaal

- ANW-uitkering **9.1** art. 61
- arbeidsongeschiktheidsuitkering **4.3** art. 99, 100; **4.4** art. 90, 91; **4.7** art. 4:2
- Ziektewetuitkering **4.1** art. 52a

Verjaring

- arbeidsongeschiktheidsuitkering **4.3** art. 75; **4.4** art. 56; **4.7** art. 2:57, 3:55
- ouderdomspensioen **8.1** art. 23
- werkloosheidsuitkering **6.1** art. 32

Verkeer tussen burgers en bestuursorganen **17.1** art. 2:1-2:17

Verlof

- adoptie- **10.6** art. 3:2
- bevallings- **10.6** art. 3:1; **4.1** art. 19, 29a
- calamiteiten- **10.6** art. 4:1
- kraam- **10.6** art. 4:2
- ouderschaps- **10.6** art. 6:1
- zorg- **10.6** art. 5:1
- zwangerschaps- **10.6** art. 3:1; **4.1** art. 19, 29a

Vermogen

- en bijstand **12.1** art. 34

Verplichting

- arbeids- **12.1** art. 9
- informatie- **12.1** art. 17

Verslavingsbeleid

- uitkering **11.7**

Vervoersvoorziening **5.6** art. 4-12

Vervolgdagloon **4.4** art. 21

Vervolguitkering **4.3** art. 60-62; **4.4** art. 21b

Verwijtbaar werkloos **6.1** art. 24, 27

Verzekerde **4.1** art. 20; **4.4** art. 16; **8.1** art. 6; **9.1** art. 13; **10.1** art. 6

Verzekeringsgeneeskundig onderzoek **4.12** art. 3

- Verzorgingsforfait **6.1** art. 17b, 42
- Verzorgingsvereiste **10.1** art. 7
- Volksverzekering
  - voorlopige voorziening **17.1** art. 8:81
- Voorschot
  - beleidsregels verstrekking 2015 **6.9**
  - bijstand **12.1** art. 52, 53
  - nabestaandenuitkering **9.1** art. 47
  - werkloosheidsuitkering **6.1** art. 31
  - ziektewetuitkering **4.1** art. 47a
- Voorschriften
  - controle- **4.1** art. 39; **4.4** art. 27; **4.7** art. 3:36; **8.1** art. 15; **9.1** art. 36; **10.1** art. 16
- Vreemdeling
  - arbeidsongeschiktheidsuitkering **4.7** art. 2:11, 3:4
  - Besluit gelijkstelling vreemdelingen Participatiewet, IOAW en IOAZ **12.8**
  - verblijf **19.2** art. 8
  - verblijfsvergunning **19.2** art. 13-21
  - verblijfsvergunning asiel **19.2** art. 28-41
- Vreemdelingenwet 2000 **19.2**
- Vrij verkeer van personen **18.17** art. 39
- Vrijwillige verzekering **4.1** art. 64-72; **4.3** art. 18-22; **4.4** art. 81-86; **6.1** art. 53-60; **8.1** art. 34-39; **9.1** art. 63a-63d
- Vrijwilligerswerk **5.9** art. 5
  - Regeling in de WW **6.8**
- Vrouwenopvang
  - uitkering **11.7**

- W**
- Wachtdag **1.1** art. 7:629;
- Wachtgeldfonds **4.1** art. 60; **16.1** art. 94
- WAJONG (zie Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten) **4.7**
- WAO (zie Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering) **4.4**
- Wees **9.1** art. 26
  - half- **9.1** art. 22
- Weigeringsgronden uitkering
  - AKW **10.1** art. 17
  - ANW **9.1** art. 38
  - WAO **4.4** art. 25
  - WAJONG **4.7** art. 3:37, 3:38
  - WIA **4.3** art. 43-45, 88-90
  - ZW **4.1** art. 29, 44, 45
- Wekeneis (zie Referte-eis)
- Werkgelegenheid **19.1** art. 19
- Werkgever
  - begrip in WAO **4.4** art. 8-12
  - begrip in WW **6.1** art. 9-13
  - begrip in ZW **4.1** art. 9-13
  - betalingsmacht **6.1** art. 61-68
  - bijzondere verplichting - **1.1** art. 7:658a
- Werkgeverssubsidie
  - Wet sociale werkvoorziening **12.12** art. 7
- Werkhervattingskas **16.4**
- Werkloosheid **6.1** art. 16
  - verwijtbaar **6.1** art. 24, 27; **6.3**
- Werkloosheidswet **6.1**
  - aanvraag **6.1** art. 22
  - (administratieve) boete **6.1** art. 27a; **13.1**; **13.2**
  - aftrek inkomsten **6.1** art. 34
  - beslistermijn **6.1** art. 127
  - Beleidsregels toepassing art. 24 en 27 WW 2006 **6.4**
  - Besluit ontheffing verplichtingen sociale zekerheidswetten **3.9**
  - betaling **6.1** art. 30
  - betalingsmacht werkgever **6.1** art. 61-68

- dagloon **3.7; 6.1** art. 44
- einde uitkering **6.1** art. 20
- herleving recht op uitkering **6.1** art. 21
- herziening besluit **6.1** art. 22a
- hoogte uitkering **6.1** art. 44-47
- inlichtingenplicht **6.1** art. 25
- langdurig werkloze **6.1** art. 20
- maatregel **13.3; 13.4**
- mantelzorg **5.10** art. 3
- onvervreemdbaarheid **6.1** art. 40
- passende arbeid **6.1** art. 20
- proefplaatsing **5.9** art. 6
- recht op uitkering **6.1** art. 15 e.v.
- referte-eis **6.1** art. 17, 17a
- Regeling vrijstelling verplichtingen sociale zekerheidswetten **5.9** art. 1
- Regeling vrijwilligerswerk in de **6.8**
- re-integratiemaatregelen **6.1** art. 72-78
- scholing **5.9** art. 6
- strafrechtelijk onderzoek **6.1** art. 27d
- terugvordering **6.1** art. 36
- uitkeringsduur **6.1** art. 42
- uitsluitingsgronden **6.1** art. 19
- verjaring **6.1** art. 32
- voorschot **6.1** art. 31
- vrijwilligerswerk **5.9** art. 5; **5.10** art. 5
- vrijwillige verzekering **6.1** art. 53-60
- weigeringsgrond **6.1** art. 27; **6.4**
- werkgever **6.1** art. 9-13
- werkloosheid **6.1** art. 16
- werknemer **6.1** art. 3-8a
- zwijgrecht **6.1** art. 27b

Werknemer

- begrip **4.1** art. 3; **4.4** art. 3; **6.1** art. 3
- bijzondere verplichting - **1.1** art. 7:660a
- oudere werkloze **12.9; 12.11**

Werknemers

- Besluit sollicitatieplicht werknemers WW en IOW 2012 **6.5**

Werkvoorziening

- Wet sociale **12.12**

Wet arbeid en zorg **10.6**

Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (WAJONG) **4.7**

- aanspraak naar burgerlijk recht **4.7** art. 4:1, 4:2
- arbeidsondersteuning **4.7** art. 2:15
- begrip ingezetene **4.8** art. 1
- begrip studerende **4.9** art. 1
- beslag **4.4** art. 65b; **4.7** art. 2:65, 3:62
- beslistermijn **4.7** art. 6:1, 6:3
- betaling **4.7** art. 3:45-3:54
- bezwaarschriftprocedure **4.7** art. 6:3, 6:4; **17.4**
- boete **4.7** art. 2:69, 3:40-3:44; **13.1; 13.2**
- cassatie **4.7** art. 6:5
- controlevoorschrift **4.7** art. 3:36
- einde **4.7** art. 2:58, 3:18-3:23
- financiering **4.7** art. 5:1-5:4
- heropening **4.7** art. 3:22, 3:23
- herziening **4.7** art. 3:13-3:18
- hoogte uitkering **4.7** art. 3:8
- inkomensondersteuning **4.7** art. 2:39
- informatieplicht **4.7** art. 3:74
- ingangsdatum **4.7** art. 3:29-3:31
- inkomsten uit arbeid **4.7** art. 3:48
- maatregel **13.3; 13.4**
- onvervreemdbaarheid **4.7** art. 2:64, 3:61

- overgangsrecht **4.7** art. 8:1-8:10a
- overlijdensuitkering **4.7** art. 2:56, 3:54
- reïntegratie **4.7** art. 2:18, 3:63-3:73
- samenloop **4.7** art. 3:50, 3:51
- strafbepaling **4.7** art. 7:1, 7:2
- tegemoetkoming **11.5**
- terugvordering **4.7** art. 2:59, 3:56
- tijdens detentie **4.7** art. 3:5
- uitkeringsgrondslag **4.7** art. 2:1-2:6, 3:7
- vakantie-uitkering **4.7** art. 3:24-3:26, 3:32, 3:52
- verhaalsrecht **4.7** art. 4:2
- verjaring **4.7** art. 2:57, 3:55
- vreemdeling **4.7** art. 2:11, 3:4
- weigering **4.7** art. 3:37, 3:38
- Wet beperking export uitkeringen (BEU) (Wet BEU)
  - bekendmaking landen op grond van de wet beperking export uitkeringen **14.1**
- Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv) **16.1**
  - algemeen fonds bijzondere ziektekosten **16.1** art. 89-92
  - algemeen werkloosheidsfonds **16.1** art. 23-25, 93
  - arbeidsongeschiktheidsfonds **16.1** art. 33-39, 112-116
  - besluit **16.2**
  - eigenrisicodragen **16.1** art. 40-46a
  - financiering volksverzekeringen **16.1** art. 3
  - financiering vrijwillige volksverzekeringen **16.1** art. 68
  - financiering vrijwillige werknemersverzekeringen **16.1** art. 72
  - financiering werknemersverzekeringen en WAZ **16.1** art. 16-19
  - gemoedsbezwaren **16.1** art. 64-67
  - heffing premies **16.1** art. 57-59
  - invordering premies **16.1** art. 60
  - loon **16.1** art. 16
  - maximum premieloon **16.1** art. 17-19
  - nabestaandenfonds **16.1** art. 82-85
  - ouderdomsfonds **16.1** art. 82, 83
  - overgangsrecht **16.1** art. 122a-122e
  - premiekorting **16.1** art. 49, 50
  - premievrijstelling **16.1** art. 47, 48, 51-54
  - regeling Wfsv **16.3**
  - uitvoeringsfonds overheid **16.1** art. 29-32, 107, 108
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers **12.9**
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen **12.10**
- Wet inkomensvoorziening oudere werklozen **12.11**
  - betaling, schorsing, terugvordering **12.11** art. 26-39
  - bezwaar en beroep **12.11** art. 41-47
  - handhaving **12.11** art. 19-25
  - recht op uitkering **12.11** art. 3-10
  - rechten en plichten uitkeringsgerechtigde **12.11** art. 11-17
- Wet langdurige zorg **11.4**
- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 **11.7**
  - eigen bijdrage **11.7** art. 15-18
  - financiële tegemoetkoming **11.7** art. 19
  - specifieke uitkering **11.7** art. 20
  - vreemdeling **11.7** art. 8
- Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) **4.4**
  - aanvraag **4.4** art. 34
  - beperking export **4.4** art. 20
  - beslag **4.4** art. 65b
  - beslistermijn **4.4** art. 86b, 87
  - beroepsgronden **4.4** art. 87e
  - betaling **4.4** art. 50
  - bezwaarschriftprocedure **4.4** art. 87b-e; **17.4**
  - boete **4.4** art. 29a; **13.1**; **13.2**

- cassatie **4.4** art. 87f
- dagloon **3.7**; **3.3** art. 14
- eigen risico **4.4** art. 75-75h
- einde **4.4** art. 43-43d
- en aanspraak naar burgerlijk recht **4.4** art. 89-91
- garantiebepaling **4.4** art. 61
- gemoedsbezwaren **4.4** art. 33
- heropening **4.4** art. 47-48
- herziening **4.4** art. 36
- inkomsten uit arbeid **4.4** art. 44
- inlooprisico **4.4** art. 75b
- kring der verzekerden **4.4** art. 16
- loondervingsuitkering **4.4** art. 21, 21a
- maatregel **14.3**; **14.4**
- medische beschikking **4.4** art. 88-88g
- onvervreemdbaarheid **4.4** art. 65a
- overgangsrecht **4.4** art. 91b-91d
- particuliere **4.4** art. 98a
- recht op **4.4** art. 18
- samenloop **4.4** art. 65
- strafbepaling **4.4** art. 92 e.v.
- strafrechtelijk onderzoek **4.4** art. 29d
- termijnen **4.4** art. 98b
- terugvordering **4.4** art. 57
- tijdens detentie **4.4** art. 19a
- uitvoering **4.4** art. 66-71b
- verjaring **4.4** art. 56
- vervolguitering **4.4** art. 21b
- voorkomen samenloop **4.4** art. 65
- vrijwillige verzekering **4.4** art. 81-86
- wachttijd **4.4** art. 19
- weigering **4.4** art. 25, 28
- zwijgrecht **4.4** art. 29b
- Wet op de loonbelasting (LB) **16.5**
- Wet op de zorgtoeslag **11.3**
- Wet op het kindgebonden budget **10.5**
  - aanvraag **10.5** art. 2
- Wet sociale werkvoorziening **12.12**
- Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
  - cliëntenparticipatie **15.1** art. 7, 8
  - deskundigenoordeel **15.1** art. 32
  - digitaal klantdossier **15.1** art. 62
  - indicatie WSW **15.1** art. 30d
  - Inspectie werk en inkomen **15.1** art. 36-44
  - loonkostensubsidie **15.1** art. 30e
  - Raad voor werk en inkomen **15.1** art. 16, 17
  - re-integratie **15.1** art. 11, 30a
  - Sociale verzekeringsbank **15.1** art. 34-35
  - Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen **15.1** art. 30-33d
- Wet tegemoetkoming loondomein **5.11**
- Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WWIA) **4.3**
  - aanvraag **4.3** art. 64-66
  - arbeidsverleden **4.3** art. 15
  - beslag **4.3** art. 81
  - beslistermijn **4.3** art. 101, 102
  - betaling **4.3** art. 67
  - Besluit ontheffing verplichtingen sociale zekerheidswetten **5.10**
  - bezwaarschriftprocedure **4.3** art. 111-113; **17.4**
  - boete **4.3** art. 91; **13.1**; **13.2**
  - cassatie **4.3** art. 116
  - dagloon **3.7**; **4.3** art. 13
  - eigenrisicodragen **4.3** art. 42, 84-89
  - einde **4.3** art. 48, 56

- gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid **4.3** art. 5, 6, 54, 55
- herleving **4.3** art. 50, 57
- herziening **4.3** art. 76
- hoogte uitkering **4.3** art. 21, 51, 59
- informatieplicht **4.3** art. 27
- inkomsten uit arbeid **4.3** art. 52
- kring der verzekerden **4.3** art. 7-6
- loonaanvullingsuitkering **4.3** art. 60, 61
- maatregel **4.3** art. 88, 89; **13.3**; **13.4**
- mantelzorg **5.10** art. 3
- medische beschikking **4.3** art. 103 e.v.
- nawerking verzekering **4.3** art. 10
- onvervreemdbaarheid **4.3** art. 80
- overlijden **4.3** art. 74
- overgangsrecht **4.3** art. 120 e.v.
- particuliere verzekering **4.3** art. 137
- plichten verzekerde **4.3** art. 27 e.v.
- proefplaatsing **4.3** art. 37; **3.8** art. 6
- recht op **4.3** art. 47, 48, 54, 55
- referte-eis **4.3** art. 58
- Regeling vrijstelling verplichtingen sociale verzekeringswetten **5.9**
- regres **4.3** art. 99, 100
- re-integratieverplichtingen **4.3** art. 25, 42
- re-integratie verzekerde **4.3** art. 33-37
- samenloop **4.3** art. 98
- scholing **5.9** art. 6
- Schattingsbesluit **4.4**
- strafbepaling **4.3** art. 134-136
- termijnen **4.3** art. 101, 102, 111, 112
- terugvordering **4.3** art. 77
- tijdens detentie **4.3** art. 43, 44
- uitsluitingsgronden **4.3** art. 43
- vakantie **5.9** art. 4
- verjaring **4.3** art. 75
- verplichte verzekering **4.3** art. 7-11
- vervolguitkering **4.3** art. 60, 62
- volledig en duurzaam arbeidsongeschikt **4.3** art. 4, 47 e.v.
- vrijwilligerswerk **5.9** art. 5; **5.10** art. 2
- vrijwillige verzekering **4.3** art. 18-22
- wachttijd **4.3** art. 23
- weigering **4.3** art. 43, 88
- WGA-uitkering **4.3** art. 54
- Wezenpensioen **9.1** art. 26
- WGA-uitkering **4.3** art. 54
- WIA (zie Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen)
- Woonlandbeginsel **10.1** art. 7b
- Regeling in sociale zekerheid 2012 **14.3**
- WW (zie Werkloosheidswet) **6.1**

Z

Zelfstandige

- Besluit bijstandverlening **12.7**
- reïntegratie **5.5** art. 13, 14
- Ziekengeld **4.1** art. 19-52c
- Ziekengeldreglement **4.1** art. 54
- Ziekengeldreglement 2017 **4.2**
- Ziekenvervoer **11.3** art. 2:13
- Ziekmelding **4.1** art. 38a
- Ziekte
- loondoorbetaling **1.1** art. 7:629;
- regeling procesgang eerste en tweede -jaar **5.1**
- regeling procesgang eerste en tweede -jaar voor vangnetter zonder werkgever **5.2**
- regeling procesgang vangnetters gemeentelijke doelgroep **12.9**

Ziektewet (ZW)

- bekendmaking beschikking **4.1** art. 52c
- Besluit passende arbeid WW en **3.5**
- Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden **3.1**
- Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 **2.1**
- beslistermijn **4.1** art. 72b, 72c
- betaling **4.1** art. 40, 45c, 47
- bezwaarschriftprocedure **4.1** art. 73, **17.4**
- boete **4.1** art. 38, 38a, 38b, 45a-45g
- cassatie **4.1** art. 75m
- controlevoorschriften **4.1** art. 39
- dagloon **3.7** art. 1
- en aanspraak naar burgerlijk recht **4.1** art. 52
- geneeskundig onderzoek **4.1** art. 28
- herziening besluit **4.1** art. 30a
- inlichtingenplicht **4.1** art. 31, 37, 49
- maatregel **13.3; 13.4**
- nawerking **4.1** art. 46
- onvervreemdbaarheid **4.1** art. 50
- opschortingsrecht **4.1** art. 41
- overgangsbepalingen **4.1** art. 85-89
- overlijdensuitkering **4.1** art. 35
- oudere werkloze **4.1** art. 29d
- passende arbeid **4.1** art. 30; **3.5**
- recht op uitkering **4.1** art. 19
- registratie ziekteverzuim **4.1** art. 62
- samenloop **4.1** art. 26a
- sociaal fonds **4.1** art. 59
- strafbepalingen **4.1** art. 77-83
- strafrechtelijk onderzoek **4.1** art. 45d
- terugvordering **4.1** art. 33
- Uitbreiding kring verzekerden **4.6**
- Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen **4.1** art. 53-62
- verhaalsrecht **4.1** art. 52a
- verzekerden **4.1** art. 20-28
- voorschot **4.1** art. 47a
- vrijwillige verzekering **4.1** art. 64-72
- weigeringsgrond **4.1** art. 29, 45-45a
- ziekengeldreglement **4.1** art. 54
- ziekmelding **4.1** art. 38, 38a
- zwangerschap en bevalling **4.1** art. 29a
- zwijgrecht **4.1** art. 45b

Zorg

- farmaceutische **11.2** art. 2.8
- geneeskundige **11.2** art. 2.4, 2.5
- hulpmiddelen- **11.2** art. 2.9
- eigen risico **11.2** art. 2.17
- kraam- **11.2** art. 2.12
- mond- **11.2** art. 2.7
- no claimteruggave **11.2** art. 2.18, 2.19
- paramedische- **11.2** art. 2.6
- ziekenvervoer **11.2** art. 2.13-2:15
- zorgverzekeraar **11.1** art. 25-38; **11.2** art. 3.1-3:17

Zorgtoeslag

- standaardpremie **11.3** art. 3
- Wet op de **11.3**

Zorgverlof **10.6** art. 5:1Zorgverzekering **11.1**

Zorgverzekeringswet

- aanvang zorgverzekering **11.1** art. 5
- acceptatieplicht **11.1** art. 3
- beroepsprocedure **11.1** art. 114-117
- Besluit zorgverzekering **11.2**

- bestuurlijke boete **11.1** art. 96
  - College zorgverzekeringen **11.1** art. 58-76
  - eigen risico **11.1** art. 19-22
  - einde zorgverzekering **11.1** art. 6-9
  - gemoedsbezwaren **11.1** art. 57, 70
  - inkomensafhankelijke bijdrage **11.1** art. 41-47
  - no claimteruggave **11.1** art. 22; **11.2** art. 2.18, 2.19
  - premie **11.1** art. 16-18
  - verzekerd risico **11.1** art. 10
  - verzekeringplicht **11.1** art. 2
  - zorgverzekeraar **11.1** art. 25-31; **11.2** art. 3.1-3.14
  - zorgverzekeringsfonds **11.1** art. 39, 40, 54-57
- Zorgvuldigheidsbeginsel **17.1** art. 3:2
- Zwangerschapsverlof **10.6** art. 3:1; **4.1** art. 19
- Zwijgrecht **4.1** art. 45b; **4.4** art. 29b; **6.1** art. 27b; **8.1** art. 17d; **9.1** art. 40; **10.1** art. 17b